LO PEDRÍS

66
desembre 2016

www.lopedris.cat *Butlletí trimestral d'informació* VILAPLANA

Bones Festes i Bon Any 2017

LO PEDRÍS

Edita: **Lo Pedrís**

Coordinació

Montse Cabré
Montse Ferré
Josep Huguet
Jordi Mariné
Teresa Serra
Dolors Sentís
Josep de Las Heras
Josep M. Garcia
Hilari Juanpere
Josep Mestre
Mei Salvat
Roser Queralt

Correcció

Francesc Mariné
Jordi Serra
Òscar Aymamí
Carme Maigí

Premsa on-line

Raquel Virgili
Laura Aragonés

Col·laboradors

Anna Âvila
Maria Mestre
Núria Ferré
Carme Abelló
Maria Bigorra
Paquita Tost

Portada

Fina Royo Abelló

www.lopedris.cat

Composició i Impressió

sbm

D.L. T-1553-2000

Tirada 500 exemplars

Preu: 2,50 Euros

Lo Pedrís és una publicació local que pretén dur la informació a tots els vilatans. Lo Pedrís no assumeix, necessàriament, les opinions que els col·laboradors manifesten en llurs articles ni que s'hi identifiqui.

Annex amb la revista aquest número:

*

CALENDARI
LO PEDRIS
2017

*

Editorial

■ La redacció

Hi ha pocs pobles que tinguin la sort de tenir entre els seus veïns a gent que es preocupi pel recull i la divulgació de la seva "petita història", fets i actes que ens connecten amb la Història, amb majúscules, de tota una època i de tot un país.

Nosaltres, els vilaplanencs, tenim la sort de tenir per veïna a la Maria Anna Vernet que, entre d'altres qualitats, té la de la curiositat històrica.

Això l'ha portat a escriure un llibre sobre la història de Vilaplana i, el que és millor, sobre els seus costums i les seves tradicions.

Des d'aquesta revista volem felicitar a la Maria Anna pel seu treball i esforç i, de retruc, felicitar-nos a tots nosaltres, per la sort de poder tenir una nova eina que ens ajuda a saber millor qui som, d'on venim i el perquè som com som.

Donades les dates en què ens trobem, no voldríem acabar aquesta editorial sense desitjar-vos que la màgia del Nadal us ompli tots aquests dies, i, a ser possible, que us acompanyi tot aquest Nou Any!!!

■ ■ ■

Sumari

Editorial 2
Vilaplana conviu amb els indígenes bribris ..... 3 -4
Entrevista **Joan Magrané Figuera** ..... 5 - 7
Cultura **Vilaplana: aproximació a la seva història, costums i tradicions** 8
De cinema **Shakespeare intemporal** 9
Història local **El cinema a Vilaplana (Anys 1932 - 19337** ..... 10 - 12
Article **CAL MACO...** 13
Les nostres fonts **La Font de les Creus** 14-15
Art **SENYALS** 15
Salut natural **Un Racó amb vistes a la Sanació** ..... 16 - 17
Activitats 18
LO PEDRÍS pel món 19
Demografia 2016 ..... 20 - 21
Teatre **Tres anys del grup de teatre EL TROLE** ..... 22 - 23
Activitats 24
Opinió **Els joves, com ho tenen?** 25
Història 26
Sport ..... 27 - 29
Medicina esportiva **Osteoporosi i activitat física** 30
Opinió **Franco, Victòria, República** 31
Activitats 32
Escola 33
LA FRESCA ..... 34 -37
Cuina 38
Passatemps 39

Vilaplana conviu amb els indígenes bribris

El Pol Ferré Mateu i la Júlia Solé Pi, filla de l'Anna Pi, parlen de la seva experiència a la selva de Costa Rica, amb una tribu del poble amerindi.

■ Text: Esteve Giralt

■ Fotos: Júlia Solé i Pol Ferré

Què hi fan un noi de Vilaplana i una xica de la Selva del Camp entre els indígenes bribris de Yorkin, un petit poble de dues-centes persones amagat a la selva de Costa Rica? Per què dos amics, el Pol Ferré Mateu, vilaplanenc, i la Júlia Solé Pi, selvatana, van decidir passar l'estiu convivint amb una tribu que conserva una forma de vida molt semblant a la dels seus ancestres? Aquesta és una història de dos joves inquiets, valents i agosarats. També de casualitats, de peus i xocolata, i de vincles sorprenents amb una zoòloga mítica, la Dian Fossey, reconeguda pel seu treball amb els primats al cor de la selva, assassinada el 1985.

Ras i curt. La Júlia, la filla gran de l'Anna Pi, vilaplanenca d'adopció, cuinera del restaurant de Les Brases de ca l'Olla, cursa Podologia a la Universitat de Barcelona (UB), la branca de la medicina que estudia les malalties dels peus. La Júlia buscava uns peus per explorar i una experiència diferent pel seu treball pràctic de final de carrera. Gràcies a l'ajuda d'un familiar va saber de l'existència de la comunitat bribri i va decidir que els peus dels indígenes serien l'objecte del seu estudi. La Júlia va explicar el projecte al Pol i ell es va oferir a acompanyar-la, per viure la seva pròpia aventura i experiència a la Selva. Dit i fet. Però anem a pams.

Un vol transoceànic fins a Costa Rica i un trajecte amb barca pel riu Yorkin els va dur fins a la tribu dels bribri, el juny passat. "Venim a mirar-vos els peus", els van explicar. "Els indígenes van al·lucinar", recorden. Però els van obrir ràpidament les portes del poble i es van mostrar disposats a posar els seus peus a disposició de la investigació científica. Va ser clau la coneixença amb en Paco Pacheco, de Madrid, amb una llarga experiència en projectes humanitaris d'ajuda al desenvolupament dels indígenes, de la mà de Nacions Unides. "Els bribri són una mica reticents al contacte amb persones que arriben de fora, sobretot si són blancs. La seva experiència amb els blancs és dolenta, perquè s'han aprofitat d'ells", explica la Júlia. Però com van conèixer la Júlia i el Pol en Paco? Això ho sabrem més endavant.

El Pol i la Júlia es van instal·lar a Yorkin amb un primer objectiu: recollir prou dades i informació com per poder estudiar els peus dels bribris. No va ser arribar i moldre. Els indígenes d'aquesta tribu, situada a la vora del riu Yorkin, frontera natural entre Costa Rica i Panamà, viuen en un nucli de població disseminat, repartits per famílies en cabanes de fusta i teulades de fulles de palmera. "Per arribar a alguna de les cases necessitàvem caminar tot un matí", destaca el Pol. El dia a dia es va convertir en

un anar i venir de la Júlia i el Pol d'una cabana a l'altra, acompanyats sempre per un guia bribri, per poder mesurar els peus dels indígenes amb el pedígraf, entrevistar els bribris per conèixer els seus hàbits i veure les patologies de les seves extremitats inferiors.

Tot i que habitualment els indígenes van descalços, el terreny de la zona, entollat permanentment, i la presència de serps obliguen els indígenes a fer els desplaçaments equipats amb botes d'aigua. La Júlia i el Pol també es van equipar amb botes per fer les seves excursions diàries, de força exigència física, segons destaca el Pol, aficionat al triatló. Tenint en compte l'estat de forma i preparació del jove vilaplanenc, avesat a córrer, nedar i recórrer en bicicleta llargues distàncies, és fàcil imaginar que moure's per la selva no devia ser tampoc bufar i fer ampolles.

La Júlia, com a futura podòloga (estudia ara el darrer dels quatre cursos del grau universitari) dirigia la presa de mesures i la recollida d'informació, però el Pol es va implicar de cap a peus en el projecte. "Em sentia com si fos un podòleg", comenta, somrient. "Gràcies al Pol per estar allà, per fer que estigués al peu del canó cada dia i fes que no em despistés. Gràcies a tot Yorkin, la comunitat més ben parida del planeta", agraïa ara fa uns dies la Júlia. Un mes de convivència després amb els bribri, ja havien estudiat 100 peus i la Júlia va decidir que tenia prou informació per fer el treball universitari. A partir de llavors els peus van passar en un segon terme i la seva aventura va prendre un nou rumb.

Abans de tancar el capítol podològic d'aquesta història, un breu resum de les conclusions que ja ha començat a treure la Júlia per al seu treball de final de carrera. "Els peus dels bribri són més sans que no pas els nostres i més forts", diu la Júlia. Sorprenentment, no van trobar ni un sol peu amb problemes de durícies. La patologia més comú, poc rellevant mèdicament, la presència de fongs a causa de la utilització de les botes d'aigua en un entorn humit. Només tenen un problema important els peus dels bribri: les ungles. "Se les tallen malament i això els provoca problemes freqüents d'infeccions", explica l'estudiant de podologia. Els indígenes s'arranquen les ungles malaltes i suporten com poden el dolor.

La Júlia i el Pol van treballar des-

prés de marxar de Yorkin en un espectacular hotel, a Puerto Viejo, al Carib, a Costa Rica, el Namuwoki, envoltats de natura exuberant. La feina els servia per tenir l'allotjament cobert. I en aquest punt apareix la connexió amb Dian Fossey, la primatòloga americana que va inspirar la pel·lícula *Goril·les a la boira*, reconeguda mundialment per la feina de conservació i coneixement d'aquesta espècie en perill d'extinció. El Francesc Serrat, conegut fotògraf de naturalesa, és tiet de la Júlia, i amb la seva dona, l'Àngela Dalmau, també primatòloga, van conèixer Fossey a les muntanyes de Ruanda als anys 80 amb l'interès d'estudiar millor els goril·les en llibertat. L'experiència no va ser, però, del tot satisfactòria, tal i com explicava *La Vanguardia* el 1995, arran d'una exposició amb les fotos de Serrat amb els goril·les com a protagonistes: *la decepció va ser majúscula perquè Fossey els va tractar malament i va dificultar la feina de Dalmau i Serrat a Ruanda*. La mateixa crònica deia que *Àngela Dalmau és el més semblant a la versió catalana de Dian Fossey*.

El Francesc i l'Àngela van fundar als anys 90 una reserva natural a Costa Rica, la Ceiba, un projecte de vida enmig de la selva per protegir el bosc i la fauna autòctona. El Pol i la Júlia van aprofitar el seu apassionant viatge per conèixer la reserva natural de la Ceiba, de 42 hectàrees, i van poder conèixer l'experiència del Francesc i l'Àngela, psicòloga experta en comportament animal, que havia treballat al zoo de Barcelona amb el Floquet de Neu. I en aquest punt de la conversa, feta fa unes setmanes al bar del Casal de Vilaplana a través dels ulls brillants i il·lusionats del Pol i la Júlia, apareix de nou la figura de Paco Pacheco, l'home que va servir per obrir-los les portes de Yorkin. El Paco va treballar amb el Francesc i l'Àngela en programes d'ajuda als pobles indígenes i l'hotel Namuwoki, on van treballar i es van allotjar els dos joves, el va fundar el Paco. Es tanca per tant el cercle de casualitats i aventures.

La Júlia va sentir la necessitat de tornar a Yorkin amb els indígenes abans de marxar cap a casa, i el Pol va aprofitar per conèixer una mica millor Costa Rica. "Els indígenes em van atrapar", admet la Júlia. Tots dos coincideixen en la lliçó de vida que es van emportar cap a casa, cadascú a la seva manera. "Els bribris són molt feliços, viuen respectant la natura, que és la base de la seva fe. Tinguin el que tinguin, ho valoren molt i estan molt satisfets", explica el Pol. "Tenen un fort sentiment de protecció de la selva", diu la Júlia. "Vam crear un vincle molt fort amb els indígenes, com si haguéssim estat molt de temps amb ells", coincideixen tots dos. "Et donen lliçons de com hauria d'anar el món; tenim molt a aprendre dels indígenes", sosté la Júlia. "Són el doble de feliços que nosaltres, comparteixen sense esperar res a canvi", afegeix el Pol.

Pel seu record, la convivència amb una comunitat matriarcal que viu del cultiu del cacau i la banana però que també ha desenvolupat un projecte per rebre petits grups de turistes, font de riquesa complementària a l'agricultura. La història del Pol i la Júlia amb els bribri es va acabar al final de l'estiu, quan va arribar l'hora de tornar a casa. "Si no hagués tingut el bitllet d'avió de tornada comprat m'hi hauria quedat", admet la Júlia. La seva aventura tindrà, però, molt probablement una segona entrega. La Júlia vol ensenyar en un futur no massa llunyà als bribris a tallar-se correctament les ungles, amb l'ajuda d'un bisturí, i ja pensa en una propera estada a Yorkin.

Continuarà?

■ ■ ■

Entrevista a

JOAN MAGRANÉ FIGUERA,

COMPOSITOR DE MÚSICA

■ Jaume Salvat i Salvat

Al Joan Magrané Figuera (Reus 1988) el veiem de tant en tant per Vilaplana. En una d'aquestes estades, després d'escoltar "... secreta desolación...", l'obra per la qual va obtenir el Premi Reina Sofia de Composició Musical 2013, vam tenir una conversa a la Plaça de la Riba. De fet parlar amb ell és molt fàcil. És un home culte, diria que molt culte... És poc habitual trobar-te amb persones que parlin amb naturalitat de música, de poesia i d'art, talment un artista del Renaixement que domina, a més del català i el castellà, el francès, l'alemany, l'anglès i l'italià, les llengües de la música.

Estudies, treballes, fas classes... Es fa difícil explicar a què et dediques?

Alguna anècdota curiosa he viscut en aquest sentit. Una persona que em va agregar al Facebook em va preguntar a què em dedicava. Quan li vaig dir que era compositor em va demanar si també feia les lletres de les cançons... No és gens estrany que actualment ser compositor es relacioni més amb David Bisbal, per exemple, que no pas amb una carrera universitària... Estudio, treballo i imparteixo alguna màster class al Liceu, a Munich, a Madrid... Però en aquests moments em dedico al 100% als projectes que m'han demanat sobretot a França. El premi Reina Sofia ha estat un coixí econòmic que em permet dedicar- m'hi completament...

Nosaltres tenim els referents de què fa un pagès, un infermer... però com és la vida d'un compositor?

És molt pròxima al que és un ofici antic, com ara un cuiner que se li encomana un plat per a una cerimònia, també a un músic se li encomana una composició perquè s'ha de fer una cerimònia, potser molt més específica i estranya encara, ja que has de treballar cada dia la idea de l'obra. I això és picar pedra, retocar i sobretot anar fent a poc a poc.

L'entorn és fonamental per poder desenvolupar l'interès cap a qualsevol afició, feina... En el teu entorn familiar quin paper jugava la música?

Ningú no és músic a la meva família, però a casa s'escoltava molta música... Hi havia molts discos i m'hi vaig aficionar des de petit. Ara bé, anar a viure a la Selva, on hi ha una escola de música molt potent i activa, va ser molt important. En aquest entorn vaig trobar- me amb professors molt actius, com el Quim Soler, el meu professor de bateria. Sovint ens portava a Barcelona a tocar amb orquestres joves, cosa que ens va permetre descobrir la música clàssica. Des dels deu anys vaig formar part d'una orquestra on tocava el triangle, els plats... percussions... Vaig

ENTREAUTO BENZINERA* AUTORENTAT
CARBURANTS VILAPLANA
DISTRIBUCIÓ A DOMICILI DE GASOILS
Comandes: 977 328 417
Tot tipus d'articles pel seu vehicle - Obert 24 h
CTRA. ALCOLEA
GARCIL IVECO
FIAT
EL SORTIDOR

entrar, a poc a poc, a dins d'un repertori que em va afavorir seguir aquest camí. Vaig ser afortunat de trobar professors que més que ensenyar-me em van incentivar!

En quin moment prens consciència que és possible dedicar-te a la composició?

Vaig tenir la sort que abans d'acabar la carrera a Barcelona vaig guanyar un concurs per una composició a Madrid i em vaig adonar de la importància del món exterior del conservatori. Va ser un cop de sort, perquè sovint és difícil poder fer alguna cosa després del conservatori.

Les ganes de treballar m'han permès tenir composicions preparades. És bàsic tenir-les perquè en el moment que et demanen un encàrrec important tenir-lo fet et permet lliurar-ho al moment, amb la qual cosa passes davant de qui no ho té fet encara. Al final tot són relacions personals: coneixes els instrumentistes i si els agrada el que fas et demanen altres peces. Parlen amb altres i així se't van obrint altres relacions, pots accedir a altres premis i et vas endinsant en aquest món.

Ha de ser impressionat posar-te dins una orquestra...

Molt. Durant 10 o 11 anys he estat als assajos d'orquestra, com a percussionista. Més aviat et dediques a escoltar ja que no toques sempre, potser uns cinc minuts. Des d'aquesta posició pots veure el director com fa la feina i pots observar les personalitats dels instruments... Els violins, la corda, que estan més atents; els metalls, que necessiten tocar de tant en tant, descansar perquè els llavis els fan mal... Conèixer aquestes qüestions més pràctiques m'ha ajudat molt. Als músics els va molt bé que qui compon ho sàpiga, ells mateixos noten que la peça està escrita per algú que coneix com funciona l'orquestra. Part de l'èxit d'aquesta obra és perquè està escrita des de la practicitat.

Els premis juguen un paper molt important...

Sobretot per a la música contemporània, que sense els premis és difícil de treure res per a orquestra, bé, gairebé impossible.

Et dediques exclusivament a la música contemporània?

De fet, no em sento gaire en el món de la contemporània, és massa experimental. Em veig més pròxim a un poeta, en un món una mica més personal, com et deia abans: anar fent, a poc a poc, anar picant pedra.

La música és abstracta, per definició. Crec que hi ha hagut un problema en la música dels darrers anys perquè estava molt centrada en l'abstracció, en les estructures, en processos, coses purament musicals molt tècniques, que poden ser molt interessants com a idea, com a concepte però després no s'escolta pràcticament res, justament per la complexitat. Cal connectar amb el públic, cal que s'escolti. Això m'ha portat a relacionar-me amb aspectes extramusicals, com la poesia... Cal un sentit, un context encara que sigui sui generis. No volia només una nota darrera de l'altra o que estigués encaixonada en patrons complexos.

La música és l'art de les expressions i vull transmetre alguna emoció. En l'obra que he compost per a orquestra penso en paisatges dessolats, desèrtics, vull que l'orquestra transmeti aquesta sensació de gran espai. De fet, el meu llenguatge natural és expressar-me amb la música, però el que intento és transmetre el que he sentit després de llegir una poesia.

Com es pot arribar als joves?

L'entrada en aquesta música serà una altra cosa. Pensem que és música clàssica: s'ha d'anar a un lloc, s'ha d'es-

Instal·lacions JF

- *Electricitat, Gas, Aigua.*
- *Calefacció i Aire condicionat.*
- *Aprofitament d'aigües grises i pluvials.*
- *Energia solar fotovoltaica per usos agrícoles.*

http://www.usuaris.tinet.org/ijfega/inici

Jordi Fernàndez Llorens
instaljf@tinet.cat
620 272 212

La Tartrana de Cal Munter
Confort en Allotjament Rural
Àngel Guimerà, 9 - 43380 **VILAPLANA**
Tel. i Fax 977 815 160 - Mòbil 687 415 898
www.latartrana.es

tar assegut, s'ha de callar, s'ha d'escoltar... No és per sentir i anar fent... És com un quadre que necessites mirar-lo tranquil·lament, però la finalitat és que arribi. Tampoc no ajuda el sistema educatiu, s'elimina la música, la filosofia perquè no són productives a curt termini, però en canvi són fonamentals per créixer com a persones. Cal comprendre la utilitat d'allò inútil.

En els concerts de música clàssica hi ha molta gent gran, i molt poca gent jove. Sembla que se'ls expulsi d'aquests llocs que també són de plaer...

No caure en una espècie de cànon musical, també és feina dels programadors. Cal programar unes quantes obres que funcionen sempre, però cal tenir present la idea de renovar per incentivar. També cal tenir molt clar on ha d'anar cada cosa, i s'ha de lligar a un públic determinat. Potser un concert de cambra de música contemporània no seria adequat a l'Auditori, es necessitaria un lloc més recollit, que el públic estigués al voltant dels músics. Estaria bé jugar amb el concepte de concert, jugar amb l'escena, amb les llums, incorporar- hi la dansa, vídeo... Fer-ho una mica més ric. Altrament, potser estem poc disposats a escoltar la música amb unes condicions excel·lents...

És cert, mai s'havia escoltat tanta música com ara, però les condicions amb què s'escoltà són ben irregulars: amb el mòbil, altaveus de baixa qualitat...

Sí, estem allunyats, de vegades, de les condicions en què s'hauria d'escoltar. Les músiques actuals són ràpides, i una simfonia dura 30'. S'ha d'aguantar i en la societat actual costa molt suportar la lentitud, el silenci, no poder sortir quan et ve de gust...

Deu ser també que la producció musical de qualitat és molt costosa...

Tot s'aguanta per subvencions. És important que l'estat vagi bé! Normalment hem de marxar a altres països d'Europa. A França mateix tenen un nivell de pressupost molt important. Aquí és inimaginable. Per això els joves se'n van per poder dedicar el temps al que els agrada, a la composició. Hi dediquen molts diners per incentivar els joves, hi donen suport.

Això explicaria que ara hagis de viure a París...

Per ara sí. Aquí podria dedicar-me a fer classes, però no tindria temps per evolucionar, almenys artísticament. Allí sempre tenen diners per fer qualsevol cosa, hi puc dur a terme els meus projectes.

Ens podries dir de quins projectes es tracta?

Són projectes grans a França amb l'Ensemble Intercontemporain*, el grup de música contemporània més important del món, creat pel director Pierre Boulez. Són dues peces, que seran dirigides pel director actual Matthias Pintscher, una d'elles amb 5 veus i petita orquestra sobre textos d'Ausiàs March. A Madrid, amb cantants, farem un text en català del poeta Francesc Garriga, un gran referent per a mi. M'ha influït molt la seva filosofia de vida, la forma d'entendre l'art, la mica de cinisme, ironia... Tot un caràcter mediterrani.

Se'm fa difícil anomenar músics contemporanis en canvi podria anomenar cuiners, futbolistes...

Aquí és impossible perquè no hi ha visibilitat... A França en canvi sí. Al centre Pompidou, on a part del museu hi ha una sala de música nova, quan hi ha algun concert, al metro hi pots veure les cares dels compositors. Ara vam estrenar amb una companyia de Barcelona una òpera a Viena i a totes les parades de metro hi havia el cartell de la nostra òpera, fins i tot davant de l'Staatsoper estava ple dels nostres cartells!

Sents que hi ha un cert rebuig cap a la música?

Fa uns anys hi havia un rebuig però ara no hi és. Ara el que no hi ha és una aposta, tot i que, en general, jo no em puc queixar perquè hi ha hagut coses que he fet fora i després s'han programat aquí. De tota manera, en general hi ha molta gent que no pot fer res...

La conversa es va allargar fins que el temps hi va posar fi. El Joan és una persona poc comuna, com la seva música. Fora de convencionalismes cal obrir els sentits i deixar-se endinsar en els seus paisatges i poemes musicals. Si hi teniu interès no deixeu de mirar el seu web http://www.joanmagrane.com on a part de la seva bibliografia podreu trobar-hi les seves composicions. Gaudiu- les.

* * *

*En una coproducció de l'Ensemble Intercontemporain i la Philharmonie de París, el 30 de març de 2017, s'escoltarà a la Philharmonie de París Genesis- creacions mundials de 7 obres pour ensemble sobre els 7 dies de la Creació segons el Gènesi. El Joan Magrané ha compost el cinquè dia.

Mercedes-Benz

Autolica

Concesionario Oficial Mercedes-Benz Ctra. Valencia - Barcelona, km. 248, 43006, TARRAGONA, Tel. 977 54 50 11 · Països Catalans, 7 -9-11, 43202, REUS, Tel.: 977 32 60 20 · Polígon. Mercaderies, 1 (Sortida 40 de l'AP7 direcció l'Aldea), 43896 l'Aldea (TARRAGONA), Tel.: 977 45 18 38, Fax: 977 45 18 81, info@ttautolica.es

Parlament de l'editor del llibre

VILAPLANA: APROXIMACIÓ A LA SEVA HISTÒRIA, COSTUMS I TRADICIONS

■ Arcadi Vilella Bigorra

Editor

Bona tarda,
Il·lm. Sr. Tomàs Bigorra i Munté, alcalde de Vilaplana, Acadèmic i Doctor Sr. Josep Maria Sans i Travé i Sra. Maria Anna Vernet i Ferré, autora, gràcies per cedir-me la paraula. Vilaplanencs, vilaplanenques
Públic en general:

Vam conèixer la Maria Anna, la meva germana Maria Teresa i jo, l'any 1958, en un estiu d'estada i de juguesca a Vilaplana a ca la Rita i el Facundo, gent afable i generosa dels quals en guardo un gran record, això va ser al carrer de l'Era, on havia nascut la nostra àvia, la Pilar "mossa" i on encara vivia el Jaumet "mosso", germà de l'àvia i la seva dona la Maria Taverna, la tia "Llesca", on ara hi ha cal Moya.

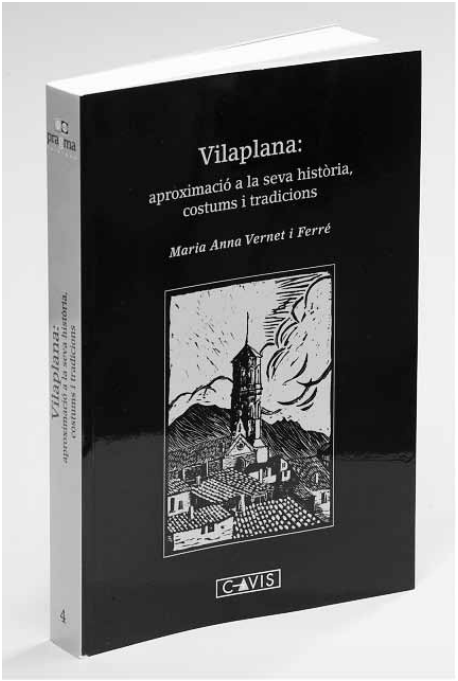
Vam viure al primer pis de cal Facundo amb l'àvia Pilar i la tieta Àngels; els diumenges pujava el seu home, el tiet Josep Bigorra Ferré, germà de la mare, els quals van tenir una cura extraordinària de nosaltres, després del traspàs l'any anterior de la mare en un episodi obscur de part.

Vilaplana i cal Poncell va ser tot un descobriment per a nens nascuts i criats a Reus amb tot el que significa la vida urbana a ciutat, acostumats a fer un trajecte monòton de casa a l'escola i a l'inrevés. A la mateixa casa hi vivia la Nuri i el Josep Maria, de qui vaig tenir les primeres nocions de fotografia i de la tècnica de la il·luminació, el pintat a mà amb anilines de colors. La nostra vida d'esbarjo transcorria al carrer amb altres nens i nenes i l'assenyat criteri de la Maria Anna i la seva germana Rosa. Cercàvem móres a la riera i en fèiem pastissos amb triturat de galetes Maria, fèiem figures de fang, plats de fireta o simplement corríem amunt i avall amb bastons a símil d'espases per tot el poble. A la Maria Anna ja li emergia la seva vocació didàctica i pedagògica sent l'ànima d'aquell grupet, una colla que de tornada, al cap d'un mes, a la realitat de Reus, vaig trobar a faltar amb enyor.

Perquè Vilaplana va significar afecte, amistat, llibertat, relació, jocs, descobriments d'infantesa, tot allò positiu que conforma la formació d'una persona en el primers anys de la seva vida. De ben segur que hi ha sentiments al meu cap que van néixer aquí, a Vilaplana, al poble de la mare, al carrer de l'Era.

Molts, molts anys després vaig tenir l'enorme sort que m'acceptés com a espòs i company la Rosa Mari Ferré Ricart, filla de l'Ernest Ferré de cal "Fum" i de la Pepita Ricart també del carrer de l'Era. Aquest fet, a banda de felicitat, va significar arrodonir unes arrels un tan oblidades, tot i no haver perdut mai la relació amb Vilaplana a causa dels apreciats amics i amigues del poble, gent que estimo molt sincerament i per descomptat els familiars de cal "Fum".

El 1980, va fer cap a Vilaplana el

Georges Moustaki el gran trobador grec, acte organitzat pel Col·lectiu Llibertari de Vilaplana; abans, el 1979 havia vingut el Paco Ibáñez i d'altres persones de la cultura del moment com escriu el Xavier Joanpere a la revista 41 de *Lo Pedrís*. Vam pujar les vegades que vam poder per aplaudir els clams de la nova renaixença de l'època. Vilaplana era i és un poble viu i actiu, desproporcionat amb les seves petites dimensions i la grandària i els anhels de la seva gent. Un atribut que des de Reus, aquesta amalgama de gent del Camp i de més enllà del seu entorn proper, no ha passat mai desapercebuda. La notable empatia dels vilaplanencs, sense cap mena d'afany de lideratge contagia el Camp i una prova n'és l'acte literari d'avui i d'anteriors com el llibre *RECORDS DE LA MUSSARA* d'Anton Agustench Bonet, segons iniciativa de l'ajuntament, l'any 2000; *FLAMES DE TEIA* de Jaume Mariné Ferré el 2004; *ANECDOTARI DE VILAPLANA* d'Oleguer Huguet i Ferré el 2011 també segons proposta de l'ajuntament, a l'igual que *NOMS DE LLOC, LLINATGES I RENOMS DE VILAPLANA* d'Albert Manent i Segimon i Enric Prats Auqué sota la tutela de Jordi Manent i Tomàs el març d'aquest any 2016. En tots hi he tingut alguna cosa a veure.

Avui és el dia del llibre de la Maria Anna Vernet, *VILAPLANA: APROXIMACIÓ A LA SEVA HISTÒRIA, COSTUMS I TRADICIONS* i marca un abans i un després al municipi per les seves 466 pàgines de recerca, enginy descriptiu i posada en escena i ordre de dades i dates. Estic segur que hi haurà altres persones que seguint el seu exemple i dedicació decideixin investigar, trobar noves anècdotes i fets del seu poble, d'un altre proper, o llunyà a banda de la bibliografia existent. Perquè la història viu i es fa gran amb les persones que la fan possible, es pot reescriure amb objectivitat i ampliar-la amb nous coneixements i notables valedors de memòria.

M'he referit, en el començament, a l'estiu passat a Vilaplana als set anys i el que vaig sentir. Avui tanco capítol amb aquesta edició, on les arrels familiars s'han fet més fondes. Aquest llibre, que a causa de la intel·ligent humilitat de l'autora ha incorporat la paraula "aproximació" en el seu títol, l'he llegit tres vegades, les dues primeres per raons professionals, la tercera per plaer, per goig de saber més coses dels seus protagonistes, Vilaplana i la seva gent. Sempre ho he fet a la pantalla de l'ordinador, em queda doncs una quarta amb el llibre físic a les mans amb el delit d'haver col·laborat en una obra tan important, si em permeteu, per a tots nosaltres, els homes, les dones i els descendents de Vilaplana. Persones a les quals felicito per tenir com a convilatana la Maria Anna Vernet, persona discreta i sàvia amb la il·lusió de contribuir a la memòria col·lectiva de manera contundent i documentada.

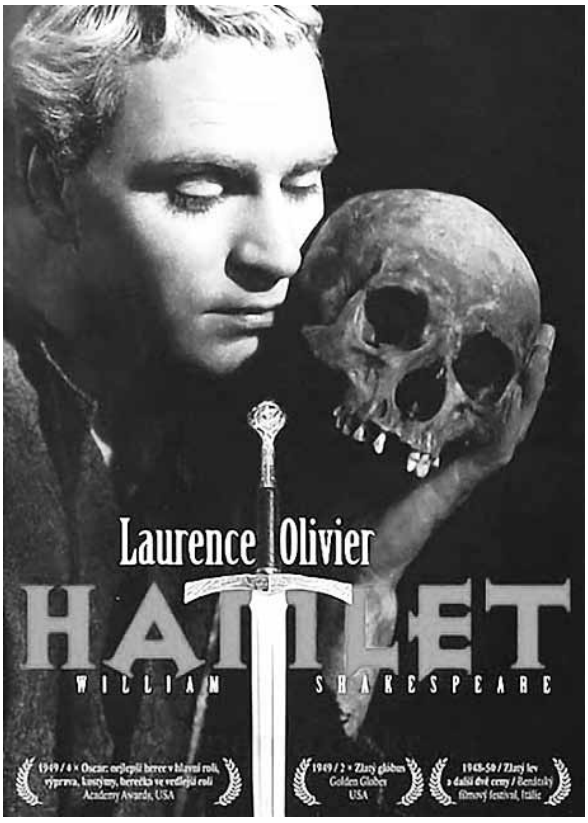
Gràcies Maria Anna per haver-me deixat participar en el projecte i la més fervent enhorabona per dur-lo a terme! Gràcies a tots vosaltres per la vostra atenció!

Reus, 23 d'octubre de 2016

■ ■ ■

Shakespeare intemporal

■ Joan M. Rovira

Hi ha històries que transcendeixen l'època en que foren escrites i ens arriben amb la mateixa força amb les que van ser escrites, probablement perquè aconsegueixen captar l'essència intemporal de l'ésser humà. Un bon escriptor potser té la sort de crear-ne una, un geni un parell o tres i, pocs, molt pocs, dotzenes. Parlem d'un d'aquests tipus.

En el seu currículum més de 250 pel·lícules com a guionista. Bé, és veritat que en realitat són adaptacions de la seva obra però, és clar, parlem d'algú que va viure al segle XVI. Parlem de William Shakespeare.

Les obres del possiblement més ben conegut autor de la literatura anglesa, es troben en una posició ideal per ser traslladades al cinema en curoses produccions britàniques o bé tamisades per la maquinària de Hollywood –o, perquè no, en reeixides combinacions de les dues- Però com veurem, també cultures molt diferents com la japonesa han volgut adaptar-lo.

Comencem pel un tòpic: "Ser o no ser, aquesta és la qüestió". La universal Hamlet ha estat adaptada en més de 60!!!! ocasions. Gens malament, oi? I sí continuem amb els tòpics i si parlem de Shakespeare i cinema hem de començar –i és de justícia fer-ho- amb Sir Laurence Olivier. El seu Hamlet (1948) va merèixer nombrosos premis i segurament continua sent la millor adaptació però també són remarcables les adaptacions de 1990 amb Mel Gibson o la de 1996 amb Kenneth Branagh, un altre nom molt associat amb Shakespeare. De fet, podem allunyar- nos del classicisme en la posada en escena i trobar-ne Fins i tot El Rei Lleó (1994) està ben clarament inspirada en aquesta obra.

Shakespeare és conegut per les seves tragèdies, pràcticament totes amb la seva versió a la gran pantalla com ara Titus (1999) arriscada versió per la seva estètica, Juli César (1953) de repartiment estel·lar i amb un Marlon Brando impressionant o El Rei Lear on destacarem la versió del gran Akira Kurosawa. A Ran (1985) hi veiem les traces de la tragèdia shakespeariana barrejada amb elements propis de la cultura japonesa.

Veiem doncs com es travessen línies temporals i geogràfiques però també les adaptacions s'atreveixen a creuar gèneres o estètiques mantenint l'essència. Serveixi de mostra els amants de Verona. Romeu i Julieta han protagonitzat nombroses versions més o menys reeixides, des de la fidel versió de Zefirelli del 1968, al musical West Side Story (1961) o a la versió amb més innovacions estètiques que no pas conceptuals Romeo + Julieta (1996) de Baz Luhrmann.

I com sempre, un cop enumerades les tragèdies queda poc espai per les seves comèdies (que no ens equivoqui el mot, sobretot ens referim als jocs de paraules, contrastos entre personatges i el caos i dispersió en la història). Aquí trobem obres com Molt soroll per no res (1993) de Kenneth Branagh o La Fierecilla domada (1967) de nou sota la direcció de Zefirelli.

I encara ens quedaria parlar de les seves obres històriques basades en els reis anglesos o de les obres que Hollywood li ha dedicat com ara Shakespeare in Love (1998). Un llistat inacabable. Qui sap? Potser no seria agosarat dir que hem parlat del millor guionista de la història del cinema.

■ ■ ■

SISTEMA MULTICOLOR
Más de 5.000 colores al instante
VALFRES Pinturas
pinturas y papeles pintados
977 31 71 54
Av. de Falset, 171 (ctra. de Alcolea)
43206 REUS (Tarragona)

EL CINEMA A VILAPLANA (Anys 1932-1933)

■ Roger Just

Extret del treball de recerca " Vilaplana-Marroc. Units per 74 cartes" de Roger Just.

A Vilaplana l'any 1932, convivien tres grups o societats que eren els que organitzaven activitats socials, lúdiques i benèfiques. Aquestes eren Ca la Narra, el Sindicat, i La Bona Llavor. La tendència política era el que les diferenciava.

Una de les activitats que organitzaven les dues primeres, era el cinema.

En aquesta època, segons el testimoni de la Mercè Huguet Robert, l'encarregat de llogar les pel·lícules, d'anar-les a buscar a Reus o Tarragona, de cobrar les entrades del cinema a la guixeta del Sindicat, era el germà mitjà del meu besavi Emili: en Lluís Bigorra Martí. Pel que es veu a les cartes era un gran coneixedor de la cinematografia, dels actors i actrius i un gran amant de cinema. Fins al punt de fer comentaris despectius de l'interès i actitud d'alguns vilaplanencs vers aquest art. En les cartes, en Lluís Bigorra sempre parla en primera persona del plural quan es refereix al lloguer, projecció o problemes que tenien amb les pel·lícules. Però només he trobat un comentari sobre aquesta tasca que exercia dins del Sindicat, en la carta escrita pel seu amic, Juan Argilaga el 10 de desembre de 1932 a Vila-seca on diu: "...vinieron a Reus para cuestion del gran negocio de...cine..."

Se suposa que les pel·lícules les llogaven a Antoni Martra Badia, representant de l'agència Fox, i que estava situat a l'Arrabal Alt de Jesús, número 42, de Reus. Ja que junt amb aquestes cartes vaig trobar un catàleg de la temporada 1932-1933 on hi figuren moltes de les pel·lícules que es van projectar a Vilaplana durant aquests anys. Antoni Martra i Badia (1874-1939) es va dedicar a filmar i retratar la ciutat, els seus esdeveniments i la seva gent i a aconseguir pel·lícules d'altres autors per la seva exhibició.

Pels comentaris trobats a les cartes, hi havia una gran competitivitat entre el Sindicat i Ca la Narra.

Les pel·lícules en aquests anys, eren ja sonores però la qualitat de la cinta no era massa bona. Per aquest motiu no hi ha una bona conservació i he trobat poques gravacions.

Pel·lícules que es van projectar a Vilaplana

(Els comentaris fets en cursiva i entre cometes han estat extrets textualment de les cartes escrites pel Lluís Bigorra).

Per la festa major d'octubre

La llama sagrada

La van projectar el 4 d'octubre a Ca la Narra. És una pel·lícula que es va rodar el 30 de gener de l'any 1931 a USA.

"Van fer llenu."

La muchacha de la Habana

Es va projectar el 9 d'octubre. El seu nom anglès és "The girl from Habana". Els seus actors principals eren: Lola Lana i Paul Page. Aquesta pel·lícula d'acció es va rodar el 22 de setembre de l'any 1929 a USA. Dura 65 minuts. "És una pel·lícula muda classificada com a Film Gegant."

El código penal

El seu títol anglès és "The criminal code". Els seus actors més importants són: María Alba, Carlos Villarias i Barry Norton. Es va projectar el 13 d'octubre. Aquesta pel·lícula es va fer el 19 de febrer de l'any 1931 a Mèxic. Dura 108 minuts.

"El públic vilaplanenc no sabe apreciar aquesta gran obra mestra de la pantalla sonora [...], el public no respongue, nusaltros alveure que al dia abans vam fe provas y ana moltisim be, pansavam que tindriam llenu, i no va puysar, no se si el cuneisas, que es diu Enric Escoda."

Hay que casar el príncipe

Pel·lícula protagonitzada per José Mojica i Conchita Montenegro. Es va projectar el 13 d'octubre. Es va fer el 24 de gener de l'any 1931 a Finlàndia. La seva durada era de 73 minuts.

"Totalment cantada y anrraunada en español".

Pacto secreto

La van projectar el 16 d'octubre.

Mes de novembre

Mandrágora

Es va projectar el dia 1 de novembre, festivitat de Tots Sants. El seu títol original és "Alraune". Els seus protagonistes van ser: Brigitte Helm, Paul Wegener i Iván Petrovich. La seva durada era de 108 minuts. Era un drama filmat el 1928.

"Era una pel·lícula de la casa Goumont."

Marea alta

Es va projectar el dia 6 de novembre. Els seus actors principals són Milton Sils i Claire Luce. "És un film gegant de la casa Fox."

Gente de guantes

Es va projectar el dia 13 de novembre. El seu títol original és "Is zat so?". Els seus protagonistes foren Edmund Lowe i George O'Brien. Es va gravar l'any 1927 a USA. És una comèdia que té una durada de 70 minuts. Aquesta pel·lícula és de la llista del Material Titan de la casa Fox.

Robin de los bosques

Es va projectar el dia 20 de novembre. El seu títol original és "Robin Hood". Es va gravar l'any 1922 a USA i era de la casa Artistes Associats. El seu escriptor fou Douglas Fairbanks i els seus protagonistes principals van ser Wallace Beery, Sam De Grasse, Enid Bennett. Era un film d'aventures que durava 143 minuts

Sangre en las Olas

La van projectar el dia 20 de novembre a Ca la Narra. El seu títol original és Scarlet Seas. Es va gravar l'any 1928 a EUA. És un drama amb una durada de 70 minuts. Els protagonistes principals van ser: Richard Barthelmess, Betty Compson, Loretta Young.

Renegados // ¿Hombres o diablos?

És la mateixa pel·lícula, la primera en versió sonora i la segona en versió muda. La versió muda es va projectar el 24 de novembre. El seu títol original era Renegades. És una pel·lícula gravada l'any 1930 a USA amb una duració de 84 minuts. És una pel·lícula d'acció i aventures. Els seus protagonistes principals van ser: Warner Baxter, Myrna Loy i Noah Beer.

Mes de desembre

Vieja Hidalguia

Es va projectar el dia 18 de desembre. El seu títol original es "Romance of the Rio Grande". Es va gravar el 17 de novembre de 1929 a USA i era de la casa Fox. Els protagonistes principals van ser: Warner Baxter, Mona Maris, Antonio Moreno, Mary Duncan.

Rasputin o el diablo sagrado

Va ser una exclusiva de Fabrer i Blay. Es va projectar al Nadal.

"El dia de Nadal vam fer Rasputin que va se una cosa desastrosa, y totom deya: turneu lus cuartos, turneu lus cuartos!, perque la sinta astava feta a trosos pero vam pasar i els cuartos no els vam tornar. Y ens costava 50 ptas i en vam fe 70".

El amor de Sonia

Es va projectar el dia de Sant Esteve. El seu títol original és "The love of Sunya". És un drama de 78 minuts que es va rodar l'onze de març de 1927. Els actors principals van ser: Gloria Swanson, John Boles i Pauline Garon.

El hombre malo

Es va fer per Nadal a Ca la Narra. És una pel·lícula de l'oest de 69 minuts rodada al setembre de 1930 a USA. Els seus actors principals eren: Antonio Moreno, Rosita Ballesteros i Andrés de Segurola.

"El dia mateix a Ca la Narra feyan " El Hombre Malo" i sa nen reien que a nosaltrus ens hagues passat aquell fracàs, però a la nit ells van fer aquesta cinta sunora i van haver de tornar els cuartos parque no sa sentia res."

Mes de gener de 1933

Fatal dominio

Es va projectar el dia 1 de gener. Els seus actors principals van ser: Joaquina Almarche, Gabriel Barrios i Francisco Casares. Va ser una pel·lícula que es va rodar l'any 1927.

Els pastorets a Betlem

És del grup Tarraco Films de Tarragona i es va projectar el dia de Reis.

La Virgen loca

És del grup Gaumont i es va projectar el dia 8 de gener.

Noche de misterio

Es va projectar el dia 11 de gener al Sindicat. El seu títol original és "A night of mystery". La pel·lícula és un drama de 60 minuts del grup Paramount que es va rodar el 7 d'abril de 1928 a USA. Els seus actors principals foren Adolphe Menjou i Nora Lane.

"Va queda un mica fosca pel mal tems que feya."

El legionario de 67-82

Va ser projectada el dia 11 de gener a Ca la Narra. El seu títol original és "Flucht in die Fremdenlegion". Va ser una pel·lícula rodada a Alemanya el dia 30 de juliol del 1929. Els seus actors principals van ser: Hans Stüwe, Alexander Murski, Eva von Berne.

"Va se bonica y estava basada en el Terci de Ceuta."

Los enemigos de la mujer

El van fer el dia del gos(*) de la festa major de Sant Sebastià a Ca la Narra.

El seu títol original és Enemies of Women. Va ser un drama de 105 minuts rodada a Estats Units el 15 d'abril de 1923. Els actors principals van ser: Lionel Barrymore, Alma Rubens, Pedro de Cordoba.

Un proceso complicado

El van fer el dia del gos de la festa major de Sant Sebastià al Sindicat.

Por que se hunde el Marino

El van fer el dia del gos de la festa major de Sant Sebastià al Sindicat.

Mes de febrer

Montecristo

Es va projectar el dia 5 de febrer. Va tenir un gran èxit. És una pel·lícula d'aventures rodada a Alemanya l'any 1929. Els seus actors principals van ser: Jean Angelo, Lil Dagover i Gaston Modot.

"La vam cumansa en un gran ecsit, aixo que els Narros al dia de la Candelera van cumansa Los Tres Mosqueteros per fernos la punyeta, pero es van ave de musaga las unglas parque vase una llauna".

Los tres mosqueteros

Es va projectar el 2 de febrer a Ca la Narra. El seu títol original era "The three musketeers". Va ser una pel·lícula d'aventures i romanç amb una durada de 119 minuts que es va rodar el 28 d'agost de 1921 a USA. Els actors principals foren Adolphe Menjou, Mary MacLaren i Nigel de Brulier.

(*)El dia de gos és el tercer dia de festa en la festa Major de Vilaplana

Webgrafia: www.imdb.com

■ ■ ■

FARMÀCIA
M. TERESA HUGUET VILELLA
Sant Isidre, 7
43380 **VILAPLANA**
Tel. 977 815 379
thuguet@coft.cat

SUBMINISTRAMENT DE PAPELERIA
MATERIAL D'OFICINA E INFORMÀTICA
COMERCIAL REUS 4atre
C/ Cornudella del Montsant, 39 - 43206 **REUS**
Telèfon **902 023 390** - Fax comandes **900 65 66 67**
E-mail: **ventas@cr4.es**
Descom

JOSEP MESTRE
SERRALLER
FERRO
ALUMINI
INOX
Tels: 977 76 82 68 - 670 45 59 04

CA LA PEIRONA
RESTAURANT
Carrer d'Àngel Guimerà, 1 - Telèfon 977 81 51 71
43380 VILAPLANA

CAL MANCO...

■ Salvador Juanpere

Quan l'avi Salvador *Manco* es va casar amb la Maria de Cal Gendret de La Mussara va deixar el Mas del Manco, alçat entre cingleres, per baixar a instal·lar-se a Vilaplana per prosperar. D'això, gairebé en fa cent nou anys.

La casa número 60 del que aleshores era el carrer Macià o carrer Baix de Vilaplana, ara Jaume I número 10 -fins aleshores Ca Les Títeres-, va esdevenir al llarg d'aquest segle i escaig el casal d'una nombrosa família, *Cal Manco*, que alguns en la intimitat anomenàvem "La Mancomunitat". I aquest apel·latiu no és gratuït o enginyós, sinó que recollia molt fidelment un model de vida familiar comunitària i una jerarquia fraternal que, de portes enfora, i en estricte realitat, apareixia com a modèlica, disciplinada i ben avinguda, una mena de "societat de guanys" en clau d'economia i organització familiar.

Quan l'avi Salvador *Manco* va morir, amb 53 anys, deixà una vídua -la *padrina Manco*-, rodejada d'una cort de set nois i una noia. Aquest infortuni va reforçar, vull creure, el sentiment de pinya familiar i va infondre al clan una fortalesa emotiva al voltant de la mare com a nucli de força i cohesió.

La "Mancomunitat", de portes endins, es corresponia molt fidelment a la imatge que el poble en tenia. Funcionava molt semblant a una estructura monacal: tots treballant en benefici del comú. Aquest procediment fraternal i econòmic, ajudat d'una laboriositat infatigable i de distribució de tasques segons les capacitats i habilitats de cada membre, donà excel·lents resultats. D'aquí, que als anys quaranta poguessin incorporar al patrimoni l'hort de Cal Batjau, un terreny adjacent de més de 1300 metres on, a la dècada dels 50, en plena revolució avícola de la comarca, s'hi construiria aquell immens galliner de quatre plantes que avui tant desmereix l'entrada al poble.

Al galliner, hi van treballar de paletes molt de temps el pare i l'oncle Mario. Tota una baluerna de totxana vista que durant els anys de l'apoteosi gallinàcia va donar bons rendiments a la caixa única, administrada pel patriarca - segon fill de la nissaga-, l'oncle Isidro.

No tinc altre record infantil en aquella Vilaplana dels anys cinquanta, que veure el pare i l'oncle Mario, feiners i festius, fora d'hores del tros, enfilant bigues, pastant argamassa, traginant tovots, apilant *matxembrats*, aixecant aquell galliner sagrat de la família.

Una obra que al cap de seixanta anys amenaça ruïna i presenta aquell frontó esbalandrat, un galliner, que esdevé ara la imatge metafòrica d'un temps esvaït de la vida familiar i econòmica del nostre poble. En resta rampant la seva aparença com una mòmia escrostonada del que fou viu, actiu i cohesionat, però sobretot, - i aquesta és la lliçó tràgica de la història-, és la constatació evident que tot esforç, tota submissió, tot afany de progressar, tot niu i caliu familiars poden ser finalment esvaïts cap al no-res. No han passat ni cent deu anys que la casa pairal de Cal Manco, que ha generat tants descendents, que havia estat el nucli referencial d'una nissaga tan prolífica, ha passat a altres propietaris i altres estadants. Uns estadants que -tot sigui dit- amb arts deshonestes, traient rèdit de la imperícia dels nombrosos descendents i induïts per lletrats poc escrupolosos, contravenint els papers signats, han obtingut la totalitat d'una propietat que no els corresponia; exemple preclar que el dictamen de la llei pot contradir-se sovint amb l'ètica i la justícia. (Aquest modest cas familiar vindria a corroborar el que un recent estudi de la Comissió Europea ha diagnosticat sobre el nivell de qualitat de la justícia a l'Estat Espanyol: ocupa el trist lloc 97!)

L'hort de ca la *padrina Manco* va ser, els anys cinquanta, el parc infantil de les nostres descobertes. Els meus cosins Hilari i Glòria, ma germana Lídia, jo mateix, així com els que van anar venint, vam tenir aquell bocí de terra com un retall per assajar i intuir els topants del món. El record d'aquell temps orquestrat pel permanent cloqueig de les gallines, entre gàbies, ajocadors, bacis i ponedors a l'ombra d'una gran nesprera vora de la bassa, m'evoca ara aquell "jardí desolat de ma joventut..." de mossèn Alcover. I el *pantomaca* de l'àvia a mitja tarda... Com abstreure's als records més vius, els sons, els objectes, la llum, les olors, al gust de les coses de la primera infantesa? Per molt que la vida d'adult t'hagi fet rodar pel món, per molt que hom s'hagi establert després a altres llocs, paisatges o ciutats, el punt precís de l'origen és sempre el centre de la circumferència d'una vida. Hi ha nissagues que han pogut preservar o mantenir el seu punt central, el seu vèrtex; la nostra no hi ha tingut la sort, l'habilitat o el criteri unànime.

De la casa abans dita Les Títeres, fins ara Cal Manco, al carrer de la Rasa, quin renom, quin mot li reservarà la parla popular del futur? Els immobles, com les persones, també han de carregar amb les seves faltes.

Sap greu que tant d'esforç fet per avis, pares i oncles en el passat, tanta dedicació, cohesió, sacrifici i generositat es dissolguin en el no-res . Espero que no ens ho vulguin tenir en compte, almenys ells des del més enllà, ja s'estalvien el disgust.

Desembre 2016

■ ■ ■

Les Fonts són vida, preservem-les:

N. 4 La Font de les Creus

■ Josep M García Abelló

Albúm fotogràfic:
LES NOSTRES FONTS
FOTO 4- LO PEDRÍS, núm. 58, desembre 2014:
La Font de les Creus.

La Font de les Creus és possiblement una de les fonts més emblemàtiques i boniques de Vilaplana. La seva proximitat al nucli urbà i el fet que gairebé tot l'any hi ragi aigua fresca i bona, amb més o menys cabal, són dos bons motius per la seva popularitat. De fet, és l'única font del nostre terme municipal que es cita, dins de la firma Muntanyes de la Costa Daurada, com a lloc d'interès patrimonial i de promoció turística de la vila.

És de suposar que la font rep el nom de les Creus per la seva proximitat amb les tres Creus, com a símbol religiós del Calvari de Jesucrist, que hi ha pintades dins d'una gran arcada de ciment lliscat blanc que pertany a la façana lateral de cal Macià i que està situada a la placeta de la Riba. Si vas des del poble en direcció cap a la font, el pas i la visió per davant de les tres creus, dues de petites als laterals i una de gran al centre, és obligatori. Encara que a dia d'avui, la pintura està molt deteriorada i quasi bé no es veu cap creu. D'aquí, possiblement, li ve el seu nom.

La font de les Creus està enclavada al principi del camí cap a la Mussara i que més endavant es bifurca per la vessant de les Tosques i per la de les Campanilles. La trobem després de traspassar les últimes cases del carrer de Santiango Russinyol, en direcció nord del poble. Tot just abans de creuar el riu de les Valls, en una cantonada a mà esquerra del camí cimentat i al final d'una pronunciada pendent de baixada.

Segons he pogut consultar, l'aigua de la font de les Creus neix molt a prop. No deu d'arribar ni a 100 metres

aproximats de distància. Una pedra sorrenca d'un vermellós morat, que hi ha una mica més amunt, a l'altra banda del camí i a mà dreta baixant, ens indica la direcció on probablement s'hi troba la veta subterrània d'aigua que més endavant fa esdevenir el raig de la font.

No se sap del cert els orígens de la font de les Creus, però tothom coincideix que és una *Font de Tota la Vida*. És a dir, que els avis i besavis de la gent més gran de l'actual Vilaplana sempre l'havien vist rajar i que sempre hi havien anat a buscar-hi aigua per consumir allí o a les seves llars. Diria que probablement té uns quants segles d'antiguitat. No m'atreviria a dir quants.

Segons la Maria Rufina, als anys 40 del segle XX, quan ella era petita, corria la brama que de l'aigua de la font sortien sangoneres. Fins i tot, explica que al poble es van comprar coladors a una dona d'Alforja per caçar-les, però mai es va poder comprovar realment.

A mitjans dels anys 90, crec que al 1995, l'Ajuntament va fer unes obres de reforma i millora a la font de les Creus, les quals comandava el Sebastià Mestre Cardona, de Cal Gori. Ell, que a més de pagès també feia de paleta, mentre feia les obres, va dibuixar en el ciment tres creus petites per remarcar el simbolisme del nom propi de la font. Si hi aneu fixeu-vos bé ja que romanen allí estampades. Al marge d'aquesta anècdota o recordatori, la remodelació de la font va consistir en diverses millores com per exemple assentar bé la font, fer-la més accessible al públic, col·locar un cercat de fusta de pi amb tractament autoclau per delimitar la zona, construir bancs de pedra, arranjar diverses passeres per travessar el riu i netejar i desbrossar les males herbes del seu entorn natural, la qual cosa va donar forma i dignitat a l'espai natural de lleure de la font que avui en dia coneixem. Penso que aquest arranjament es va dur a terme molt possiblement a causa dels grans aiguats del 11 o 12 d'octubre de 1994 perquè la font de les Creus i el seu entorn natural van quedar bastant malmesos pel gran cabal d'aigua que baixava pel riu. Diuen que a la serralada de la Mussara hi van caure prop de 500 litres per m2.

D'altra banda, i en relació a la seva descripció paisatgística, un dels grans encants de la font de les Creus és que aquesta està rodejada d'un promontori de pedra de granit gris i blanc que li serveix de fonament per assentar-s'hi en una petita esplanada de la mateix pedra al fons i en un raconet. Aquest promontori li serveix alhora per enclotar-la circularment en una mena de grades en forma de minúscul amfiteatre romà, salvant les

distàncies, és clar, o si voleu com una mena de pedrissos naturals granítics de formes irregulars per a poder-hi seure i contemplar tranquil·lament aquest espai de lleure fresc, ombrívol i de repòs.

De la font de les Creus, també cal destacar l'exuberància de les plantes enfiladisses que la circumden per damunt del marge de pedra on reposa i que agafen tots els colors del verd a l'estiu i gran varietat de tons ataronjats i ocres quan comença la tardor. Tampoc no puc deixar de fer esment dels grans noguers que s'enlairen imponents a la seva mà dreta i que li donen ombra per convertir tot el seu entorn en un espai encantador. Si, a més a més, estem de sort de poder estar-hi quan baixa el riu amb força, després d'haver plogut copiosament, el so intens i melodiós de l'aigua del riu de les Tosques que li baixa per la seva vora i que neteja les males herbes , encara li augmenta més la seva màgia i encant. Potser, per tot això, quan visites la font de les Creus és probable trobar-hi sempre algú que hi reposa, mentre beu o hi omple aigua del seu raig, mentre pot contemplar la bellesa que irradia el conjunt del seu espai natural.

Octubre 2016

■ ■ ■

SENYALS

■ Fina Royo Abelló.

*"El **senyal** com a símbol, gest o signe que informa o alerta. El senyal substitueix la paraula escrita o el llenguatge, i sovint obeeix a convencions fàcilment interpretables."*

D'inici una mirada focalitzada sobre petits fragments de natura trobats a les vores dels camins, amb fulles, branques, pedres, marges… lligams cromàtics de llum i de formes.

I a poc a poc un enfocament diferent, insistentment proper, amb la incorporació dels senyals com a signes suggerents d'aquests itineraris, marques per a guiar, orientar i donar confiança; empremtes indestriables d'un lloc que el temps ha teixit amb un diàleg nou: escairant una pedra, envoltant un tronc, compartint una branca, matisant una ombra…

El resultat és aquest conjunt de Retalls de Paisatge, copsats amb instantànies fotogràfiques, interpretats amb aquarel·la i agrupats en famílies: Penombres, Ombres, Escletxes, Oratges i Indicis. Cadascuna de les famílies amb una melodia subtilment diferent i amb una remor constant: l'interès personal per la petjada humana en la memòria del lloc i el renovat vincle amb l'entorn… Plenament conscient que en el moment precís aquests "retalls" ja hi eren, i que tan sols o potser, calia fixar-s'hi.

Les localitzacions són diverses: camí d'Alforja a Riudecols, camí d'Arbolí a Gallicant, camí d'Arbolí a Sant Pau, camí de Boí a Barruera, camí de Cornudella a Sant Joan de Codolar, camí de Estopiñán del Castillo a Finestres, camí de Graus a San Bartolomé…

Barcelona, juliol de 2016

Saf/ }rēig
Botiga de roba de 2ª mà, complements i tallers
Antònia Simó - Tel. 626 022 355
em trobaràs també al Facebook

Servei Oficial: Lucas CENTRE AUTOTECH
Tallers Rafel Sans
Mecànica de l'automòbil i planxisteria
Instal·lacions de fontaneria, gas i calefacció
AIRE CONDICIONAT - ENERGIA SOLAR
C/ Muralla, 23 - 43381 **L'ALEIXAR**
Tel. 977 815 384
taller@rafelsans.com

Un Racó amb vistes a la Sanació

■ Alba Borràs Díaz
Naturòpata i psicòloga de l'educació

Com sana la Natura

Ja som aquí de nou, aquesta vegada explicaré perquè vaig triar aquest nom per a la secció, per una banda, perquè parlaré de salut tan física, mental com emocional i per altra banda perquè em van entusiasmar uns treballs científics que investigaven com les persones hospitalitzades sanaven abans si gaudien de vistes a la Natura.

Donat que aquí tenim un espai de natura privilegiat, les vistes a la Mussara, volia parlar una mica d'aquests estudis i com podem beneficiar-nos de les vistes a espais naturals.

Les primeres investigacions foren realitzades en un hospital d'Estats Units d'Amèrica, l'any 1984, després d'observar que hi havia uns pacients que després de l'operació sanaven molt més ràpid que els altres. Un científic Roger S. Ulrich (psicòleg mediambiental) va poder estudiar i determinar com les persones ingressades per operació de vesícula a l'Hospital de Pensilvània, es recuperaven abans i no necessitaven tants analgèsics si es trobaven en una habitació amb vistes al parc, on hi havia arbres i aigua. En canvi, a les persones amb vistes a una paret de totxos els costava més la recuperació, els costava més dies recuperar-se i també patien més dolors.

Val a dir que és de sentit comú que la llum del sol, l'aire pur i fins i tot les olors que provenen de les plantes ens fan sentir millor i, de fet, l'efecte beneficiós de la simple observació de la natura és la reducció de l'estrès, ja que genera un estat de relaxació, mesurat per mitjà de variables fisiològiques com la disminució de la pressió arterial, els batecs del cor, l'activitat del cervell o la tensió muscular.

Ara bé, l'estudi va anar més enllà quan van col·locar pòsters i murals amb escenes de paisatges naturals en les habitacions amb vistes a la paret i aquests pacients també van experimentar les millores, recuperant-se més ràpid en el postoperatori, i la recerca s'amplia, observant que les persones es recuperen més ràpid de les infeccions, operacions i altres dolències que inclouen dolor.

D'altres investigacions demostren com la qualitat de vida i la salut augmenta en les persones que viuen en barris amb arbres enfront les que no en tenen. Així, per exemple, un estudi fet a persones que tendeixen a dedicar molta estona a donar tombs a les coses, van ser divididts en dos grups i unes van ser enviades a passejar a zones amb trànsit i l'altre a passejar per la muntanya; el primer grup seguia tenint alts nivells d'estrès, en canvi el segon grup s'havia "desestressat" i els nivells d'activitat mental havien disminuït.

Per últim, en una recerca feta amb nens i nenes que con-

TECPERVAL, S.L.
TÈCNICS EN PERITATGES i VALORACIONS

Joan Bonet i Mestre

Camí de l'Aleixar, núm, 42, L-4
43202 REUS (Tarragona)
Tel. 977 326 244 - Fax 977 326 458
tecperval@telefonica.net

Pg. de la Mussara, 1
Vilaplana del Camp
PINTURA DECORATIVA
Josep M. Garcia
Tel. 977 815 078
Mòbil 619 233 190

sistia en fer-los córrer i en mesurar, posteriorment, les seves pulsacions, tot seguit els van dividir en tres grups i els van mostrar imatges d'escenes quotidianes: al primer grup carrers amb trànsit, al segon carrers peatonals i a l'últim paisatges de natura, van poder comprovar com aquest darrer grup va reduir les pulsacions en la meitat de temps.

Així no és d'estranyar que cada dia més persones vinguin a gaudir de la meravellosa muntanya de la Mussara, tant passejant com fent esport. Personalment em considero molt afortunada de viure a les faldes d'aquesta muntanya i de tenir les vistes que m'aporten pau, benestar i, pel que he pogut llegir en aquests articles, també salut tant física -amb la reducció de la tensió arterial, la tensió muscular, la disminució del dolor, la reducció de pulsacions del cor, etc- com mental amb la reducció de l'estrès, la disminució de l'activitat cerebral, disminuint l'autoconversa mental i emocionalment, aportant sensacions d'alegria, plenitud i connexió amb un/a mateixa i amb la Natura.

Imaginem doncs quina font de Salut i Sanació tenim solament sortint a la finestra, al balcó o anant a passejar a la Riba. És una de les receptes més senzilles d'aplicar, ja que només entren en joc una mica de temps diari i els nostres propis ulls.

Com Sana la confiança en la pròpia Curació

El proper número de lo Pedrís m'agradaria parlar de com Sana la confiança en la pròpia Curació i faig en aquest article, un avanç per mitjà de dos casos reals. Es tracta de dues persones que han estat diagnosticades de malalties greus i la seva força els ha permès superar-ho i superar-se, donant un exemple als altres digne de ser seguit!

L'altre dia visitant a la meva àvia, em va ensenyar una de les seves últimes adquisicions, el llibre es titula:

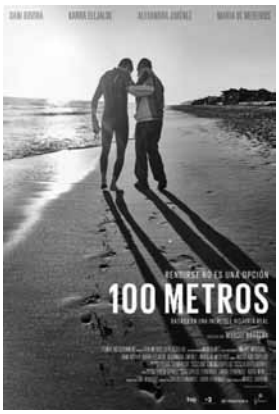
Creu-me, és possible. Afrontar el càncer amb optimisme de Josep Baiges, Cossetània Edicions, setembre 2016, (recent sortit del forn) com explica a la seva contraportada, és un llibre que aplega unes 30 històries sobre càncer escrites per periodistes. Són petites històries de 3 pàgines reals o fictícies explicades des del positivisme i la resolució cap a la curació. Amb paraules de l'autor:" el llibre pretén ser una font d'esperança per aquells que afronten el càncer i encomanar-los la força, il·lusió i decisió per aconseguir la curació".

Els beneficis del llibre es destinaran íntegrament a la Lliga contra el càncer de les Comarques de Tarragona i les Terres de l'Ebre i al servei d'Onologia de l'Hospital Sant Joan de Reus.

La primera història és la seva, explica que fou diagnosticat l'abril 2015 i com que es va es va sentit envaït en tot moment per l'esperança, va demanar-li als seus amics, tots ells/es periodistes, "un relat escrit amb dosis d'optimisme, volia que escrivissin el llibre que li hauria agradat tenir a les mans el dia que li van donar el diagnòstic".

100 metros

Aquesta setmana he anat a veure la pel·lícula 100 metres, inspirada en el cas real de Ramon Arroyo, diagnosticat d'esclerosis múltiple, malaltia neurològica, degut a la qual quan pateixen un brot les senyals nervioses no arriben a la resta del cos, quedant aquest paralitzat. El seu és un cas d'autosuperació clarissim, ja que es va entrenar i va aconseguir realitzar una triatló , concretament l'Iron Man de Calella (home de ferro en català), on va nedar 4km, va fer 180 km en bicicleta i finalment va córrer una marató: 42 km en 12 hores. La pel·lícula transmet molta esperança a part de sortir del cinema agraint tenir

un cos funcional i una salut que permet realitzar tot el que fem amb ell, ja que sovint no ens adonem del que tenim fins que ho perdem.

Així doncs, acabo el present article amb aquestes dues suggerències culturals: el llibre i la pel·lícula. En el proper article parlaré del estudis fets i de com l'esperança permet la superació de malalties que abans es deien incurables. Si alguna persona s'ha curat, és possible per tant viure en Salut!

■ ■ ■

CONSTRUCCIONS
JOAN MESTRE SL
C/ Major, 32-3r - 43380 VILAPLANA - Tel. 977 81 51 73

A VILAPLANA FEM NADAL

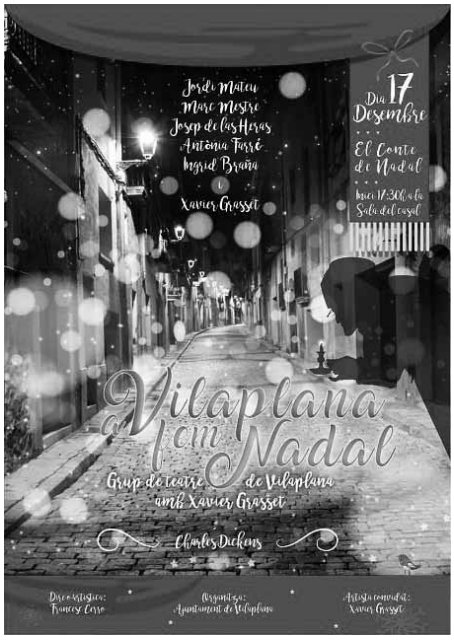
■ Francesc Cerro- Ferran

Immersos en els darrers mesos de l'any, emergeixen totes aquelles històries que reuneixen avis, pares, fills, família i amics, i ens fan sentir més propers els uns amb els altres. Històries plenes de vida i de bons sentiments; un missatge necessari i optimista en moments com el que estem vivint actualment.

Així, de la ploma dels millors autors nacionals i internacionals que han dedicat part de la seva obra a celebrar literàriament la festa del Nadal -Charles Dickens, Àngel Guimerà, J. V. Foix, Joan Maragall, etc., acompanyats per la veu i interpretació d'una selecció d'intèrprets locals, i amb la col·laboració del presentador i actor Xavier Grasset, se'ns va apropar– a la manera d'escenificació recitada, el món de la màgia nadalenca. Una màgia encarnada en diversos espais de la vila de Vilaplana, on el grup d'actors escollits i dirigits per Francesc Cerro- Ferran, van posar veu i ànima a una ruta dickensiana que submergí l'espectador al més amable i nostàlgic ambient nadalenc.

Cinc actors i Xavier Graset ens delectaren recitant una collita de poemes molt especials que ens va permetre entendre el Nadal des de diverses òptiques possibles: del folklore popular a la generositat de l'esperit; de les tradicions més ancestrals a la festa contemporània.

Una ruta dickensiana que va començar al carrer Major i acabà a l'església del poble, on es va cloure aquesta singular vetllada amb una escenificació llegida del text més important de l'*ars* nadalenc: el *Conte de Nadal* de Charles Dickens.

(A Vilaplana fem Nadal s'estrenà el passat 17 de desembre)

Una ocasió única per a poder gaudir d'un espectacle que va transmetre a l'espectador el veritable sentit del Nadal: la recreació per via de la paraula del més pur ambient dickensià i dels seus entranyables personatges. Una iniciativa teatral imprescindible que dóna sentit a una època i a un dels dies en el qual tots necessitem sentir un estat de proximitat entorn als nostres i al món.

■ ■ ■

Dietètiques Cabré, C.B.

peso forma

ALIMENTS NATURALS I DE RÈGIM
HERBORISTERIA
CONSULTA NATURISTA

C/ dels Jurats, 19 - 43205 REUS
Tel. 977 31 52 55

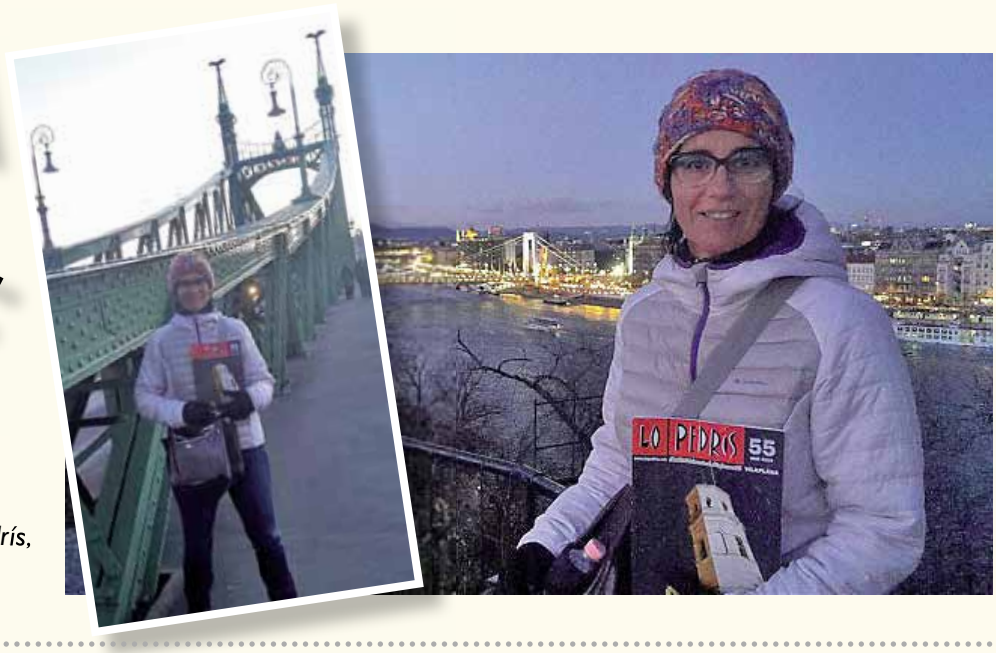
Ara també imprimim en digital!!!
Ideal per a tiratges curts a partir d'1 exemplar

sbm composició&impressió

Av. Marià Fortuny 60-64 - 43204 **REUS**
Telèfon 977 345 563 - Mòbil 670 253 264
sbmartsgraf@gmail.com

LO PEDRÍS pel món

■ La Redacció

La Dolors, amb una mostra de *Lo Pedrís*, a la ciutat de Budapest (Hongria).

TROBADA DE ZER: Festa de l'aigua

■ Classe dels submarinistes (5è i 6è)

El divendres 4 de novembre, a l'escola Cingle Roig de Vilaplana vam celebrar la festa de l'aigua. Quan vam arribar a l'escola ens vam reunir amb els nens i nenes de 5è i 6è de l'escola Teresa Salvat Llauradó de l'Aleixar.

Després vam anar tots a la pista del pati i vam esmorzar conjuntament. Quan vam acabar d'esmorzar vam fer onze grups barrejats i... som-hi! Hi havia vuit proves, cada equip en feia cinc: una als rentadors, que es tractava de fer barquetes amb fulles de canya i fer-les navegar; una altra, que havies de beure a galet amb bota, amb porró, amb setrill i amb ampolla. A la Font de les Creus hi havia una prova en què fèiem parelles, inflàvem un globus d'aigua i aire i ens el posàvem a diverses parts del cos. La Judit tocava l'acordió i havien de ballar al ritme de la música.

Una altra prova, a la Font de la Vila, que es tractava de passar safates plenes de gots d'aigua, que també estaven plens, amb una mà. L'última prova a la Font de la Planeta que es tractava de fer fileres i passar-nos gots foradats, plens d'aigua, pel damunt i pel costat del cap. Fent jocs, fent jocs, vam arribar a l'hora de dinar i vam menjar plegats a la pista de l'escola.

Quan vam acabar, teníem una estona de joc lliure, llavors vam llegir els desitjos que havíem posat dins d'un globus i que vam penjar en un núvol que hi havia a l'entrada i que tenia un desig de cada grup.

Per acabar la festa, els de 5è i 6è vam fer cap al Casal i vam jugar a jocs varis: corda, gomes, futbol i joc lliure. Quan va ser l'hora vam acompanyar els nostres companys a l'autobús de l'Aleixar.

Va ser un dia fantàstic, divertit i especial!

■ ■ ■

Naixements

■ La Redacció

BERTA MUJIKA BESORA
31 de desembre 2015

FETCO SAMUEL
15 de gener de 2016

POL GUÀRDIA VIRGILI
2 setembre 2016

JÚLIA FERNÁNDEZ LLAURADÓ
24 d'octubre 2016

INÉS SADDOK TAIBY
7 de novembre de 2016

VINYET MESTRE PLANA
12 de desembre de 2016

Casaments

Anna Miró i Antoni Vidal, 7 de maig

Antonieta Simò i Ricard Pagès, 9 d'abril

Aniversaris

Festa de 40 anys de casats

Eufèmia Gavaldà
i
Lluís Roca,

28 d'agost de 1976

Els aires de Botarell
i els de Vilaplana
a Roma es vàren creuar
i dos joves es vàren enamorar,
d'això en fa més de 40 anys.
Aquest diumenge, 28 d'agost
En fa 40 que es vàren casar
i tenen el goig de poder-ho celebrar.
Moltes felicitats, Eufèmia i Lluís

Teresina Vilella i M. Teresa Huguet
Alforja, 27 d'agost de 2016

Noces d'Or

M. Carme Juanpere i Josep M. Martí,
8 de novembre de 1966

Pepita Martorell i Alejandro Moya,
9 de novembre de 1966

Defuncions

Mercè Simó Gomis, 7 de gener, als 90 anys
Glòria Ferré i Artal ,14 de gener, als 89 anys
Mingo García, 9 d'abril
Maria Huguet Robert, 14 maig, als 85 anys
Núria Mendizábal Cornudella, 18 de juny, als 84 anys.
Antonio Nicolau Pallàs, 29 de novembre, als 76 anys.

L'ungla i la carn
d'Isabel Salvat

■ Antònia Farré

El passat 14 de desembre va tindre lloc la presentació del llibre d'Isabel Salvat a la llibreria Galatea de Reus. Bel Olid, escriptora i presidenta de l'Associació d'Escriptors en Llengua Catalana, va presentar el llibre. També hi intervingué Magí Sunyer, doctor del departament de Filologia catalana de la URV, en nom de La gent del Llamp, i Antònia Farré, filòloga, en llegí alguns fragments.

A través d'una conversa amb l'autora, Bel Olid ens va desvetllar de quina manera la Isabel va enfrontar-se amb el món de la creació literària, tant pel que fa als motius que la van portar a escriure com a la diversa tipologia de personatges que protagonitzen els seus contes, passant pels contextos on es desenvolupa l'acció de cadascun dels relats. La Isabel va parlar del fet d'escriure i què hi ha darrera el títol de L'ungla i la carn.

Es tracta d'un conjunt de 29 contes el territori dels quals és Vilaplana i els seus voltants. Podeu llegir a la contraportada del llibre la ressenya següent: "...un poble travessat per la carretera que mena a Mascabrers, on, en un canyís, han trobat un noi mig colgat de terra, sense un testicle i estrangulat. L'any 1861, al mateix lloc, van fer malbé una noia i la van tirar a un pou. Entre un assassinat i l'altre han passat molts anys i moltes altres vides. El recull es passeja per tots aquests anys i en sec es detura. Els contes, en què aquestes vides es troben i es perden, estan arrelats dins el mateix lloc, dins la infància, una ferida oberta, una esgarrapada al cor."

Per acabar no podem, si no, animar- vos a la lectura de L'ungla i la carn, la primera obra de ficció que publica la Isabel. Podeu, fins i tot passejar- vos per la Riba, trepitjar les Darreres, conduir per la carretera que mena a Mascabrers... mentre el llegiu. Les veus de la Milagros, la Nati, el Rafelin, la Fortunada, l'Iris, l'Abril, el Vador, l'Antonio , l'Urgell..., se sentiran properes i impreses en un paisatge de pedra vermella i blanca.

Felicitem l'autora per aquesta primera publicació, i desitgem que tots la gaudiu. Esperem que ben aviat puguem posar data per al nou llibre que la Isabel ens va anunciar que ja tenia gairebé acabat, però aquesta vegada tindrà un paisatge més urbà, segons ens va avançar l'autora. FELICITATS, Isabel!

TRES ANYS DEL GRUP DE TEATRE EL TROLE

■ Ramon Llop

El Grup de Teatre **"El Trole. Reus Tarragona y viceversa. SUBCOMPANYIA DE TEATRE"** va sorgir quan vaig proposar a la Biblioteca Central Xavier Amorós fer una lectura escenificada de l'obra "PLUJA DE CLEMÀSTECS" (28/05/2010), en homenatge a Pere Anguera, que havia mort el 4 de gener d'aquest mateix any. Posteriorment la família del Pere ens va proposar representar-la dins els actes del Primer Congrés Internacional d'història Pere Anguera (2012). L'obra va ser interpretada per dos actors de Tarragona i dos de Reus, posteriorment un d'ells (Pau Gavaldà) va proposar la possibilitat de fer un grup de teatre i la procedència dels seus component en va determinar el nom.

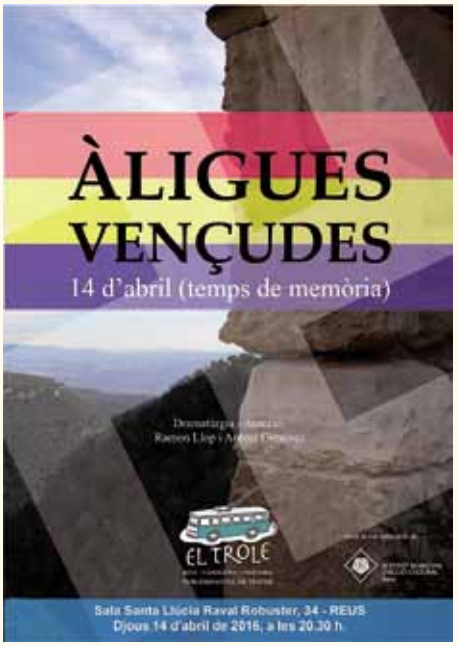
L'última setmana de novembre de 2013 va estrenar-se el primer muntatge del grup, *JO, BERTOLT BRECHT* dins el marc del Teatre Auditori de Santa Llúcia de Reus, entitat que des de les hores ens acull. L'espectacle feia un recorregut per l'obra i la vida del poeta i dramaturg alemany a partir de textos dramàtics, poemes, cançons, i imatges, imatges que projectades a la pantalla es convertien algunes vegades en referents històrics i d'altres vegades en escenografia.

El gener de l'any següent el grup va estrenar el segon espectacle *TRIP.TIC*, un reguitzell de peces curtes de l'alemany Karl Valentin (1882-1948) i del francès Guy de Foissy (1932), acompanyades de la teatralització de textos de Pere Calders (1912-1994). Un espectacle fresc, farcit d'ironia i humor de l'absurd.

El 14 d'abril estrenem *ÀLIGUES VENÇUDES*, un muntatge que aplegava poemes i textos, alguns d'ells musicats i cantats, de diversos escriptors del nostre país: *Maria Aurèlia Capmany, Antònia Abelló, Josep M. Llompart, Joan Oliver, Josep M. Prous i Vila, Salvador Espriu, Antoni Nomen, Manuel de Pedrolo, Josep-Lluís Sotorra, Miquel Bauçà, Gabriel Ferrater, Jep Gouzy, Max Aub, Ramon Gomis, Vicent Andrés Estelles, Xavier Amorós, Joan Brossa, Joan Margarit, Josep Gual, Josep M. Arnavat, Carles Miralles, Pere Anguera, Miquel Martí Pol i Joan Colomines.* Aquests textos, literaris els uns i testimonials els altres, ens duen a la proclamació de la República Catalana per Francesc Macià, la sublevació militar feixista, la guerra, l'exili, la dictadura, la

VILAPLANA

repressió franquista, per concloure amb la lluita per les llibertats i la mort al llit del dictador Franco. Tancava l'espectacle la veu de la nostàlgia: una República que sembla que no pot o no vol arribar mai. Una vegada més vàrem utilitzar la projecció d'imatges, aquest cop, però, com a referent documental i històric. El muntatge volia ser reconeixement i homenatge a tots els qui van morir, patir exili, presó o repressió per creure i defensar els seus valors democràtics i de llibertat i alhora també donar testimoniatge del compromís de molts dels nostres escriptors amb els anhels i la voluntat d'un poble que volia i vol viure en pau i llibertat.

Al 14 d'octubre tanquem el 2014 amb l'estrena de *NO HI HAVIA RES A DIR,* espectacle concebut a partir de poemes i textos procedents de "Temps estranys" de Xavier Amorós. L'obra constava de dues parts. Una primera teatral, "Els homenets de Xavier Amorós" una combinació de proses i poesies seleccionades pel poeta i escriptor Antoni Nomen. El muntatge estava centrat substancialment en anècdotes, els protagonistes de les quals, es van encongir de manera ostensible sota el règim dictatorial que els va tocar viure i duia a l'espectador, amb la ironia i bon humor de Xavier Amorós, a un Reus trist i fosc i, alhora, divertit. La segona part era netament musical, "Xavier Amorós en clau de sol", i constava de set poemes cantats i musicats per Joan Pujol.

El 28 i 29 de novembre de 2015 s'estrena *SI TENS GANA MENJA'T LA CAMA,* una adaptació lliure de textos d'Angelo Beolco dit Ruzante (1502-1542). Una comèdia i alhora drama que mostrava la dolorosa marxa dels pobres camperols obligats abandonar la terra i a emigrar envers la ciutat. La mirada irònica dels seus protagonistes mostrava el reflex d'una societat assolada per les conseqüències de la guerra. La marxa dels vençuts: misèria, fam i amor. Els personatges de les comèdies de Ruzante van determinar els arquetípics de les màscares de *la Commedia dell'Arte* de la qual se'l considera precursor. Els elements bàsics del muntatge pertanyen a *"Due Dialoghi in lingua rustica": "El qui torna de la guerra"* considerada el moment més representatiu del teatre ruzantià i *"Bilora".* Ambdues peces estan emmarcades dins el context de les guerres d'Itàlia: la Lliga de Cambray, la Lliga Santa, les guerres amb França... Les dues històries se solapaven l'una amb l'altra mitjançant vuit cançons procedents d'autors contemporanis: *Pere Anguera, Bertolt Brecht, Mariano Cariñena, Peter Hacks, i Jordi Sarsanedes*. Les versió catalana correspon a *Feliu Formosa, Antoni Nomen i Carme Serrallonga.* D'aquest darrer muntatge se'n va fer una revisió crítica i es va tornar a representar el 17 i 28 de febrer de 2016.

Durant el mes d'abril d'enguany s'han organitzat "LES JORNADES DE TROLE" dins les quals s'han programat diversos treballs: el 14 d'abril "ÀLIGUES VENÇUDES" coincidint amb l'aniversari de la proclamació de la República, el 15 "NO HI HAVIA RES A DIR" de Xavier Amorós, el 22 s'inaugurà una exposició amb fotografies i material gràfic sobre els diversos treballs duts a terme pel grup, el 25 i també coincidint amb una data emblemàtica, la revolució dels clavells a Portugal, es va projectar *"Capitanes de abril",* i el 26, seguint la mateixa tònica, la preestrena de "GERNIKA" de Fernando Arrabal. El 26 d'abril de 1937 la ciutat de Gernika va ser bombardejada per la Legió Condor Alemanya, que donava suport al cop d'estat militar contra la Segona República espanyola i que capitanejà el general africanista Francisco Franco. El bombardeig de Gernika fou un experiment militar dels nazis. Per primera vegada en la història de les guerres modernes la població civil fou massacrada durant més de tres intenses hores per les bombes. Arrabal va escriure aquesta peça teatral l'any 1959 en francès, justament el mateix any que s'inaugura "El Valle de los Caidos". L'obra transcorre durant el període de temps que dura el bombardeig d'aquesta població. Un matrimoni vell és sorprès per l'atac aeri. La dona és atrapada al vàter mentre llegeix. El vell intenta endebades alliberar-la, mentrestant dialoguen i discuteixen de l'amor, la rutina, el sexe, la gelosia... , finalment, incapaços de comprendre l'objectiu de la guerra, moren enterrats pels enderrocs. **D'aquest muntatge s'ha pogut veure la reestrena el passat 27 de novembre al Teatre Auditori de Santa Llúcia de Reus.** El dissabte següent dia 30 es va dur a terme un concert, "LES CANÇONS DEL TROLE", una ampla mostra de les cançons que han format part dels nostres espectacles, un total de 25 cançons interpretades per membres del grup i acompanyades pel Sextet Monterols. El 6 de maig, endemà de l'aniversari de l'alliberament del Camp d'extermini de Mauthausen, presentem l'embrió d'un nou muntatge "5 DE MAIG, TESTIMONI DE SUPERVIVÈNCIA", una lectura dramatitzada concebuda a partir de textos literaris i testimonials sobre els camps d'extermini nazi. Una selecció de textos en prosa, poemes i cançons d'autors diversos*: Wladyslaw Szpilman, Primo Levi, Neus Català, Elie Wiesel, Amat-Pinella, Johannes Robert Becher, Peter Jocostra, Stephan Hermlin, Johannes Bobrowski, Heinar Kipphardt* entre d'altres. Un homenatge als qui van pagar amb la vida o amb el captiveri als camps d'extermini nazis per raons polítiques o ètniques. Les Jornades van concloure el dissabte següent amb la xerrada col·loqui "AUSCHWITZ I EL JUDICI FINAL" a càrrec de la professora Ariadna Sotorra.

El grup el "TROLE", des de finals de l'any passat, dos divendres al mes realitza lectures dramatitzades de textos teatrals, poemes i proses a la Cafeteria Bar dels Pagesos de l'entitat Santa Llúcia. L'entrada és sempre lliure i gratuïta.

TAXI
SERVEI DE TAXI 6-Q
7/8 places
L'Aleixar
mòbil 689 029 326

El RAco de L'horT
restaurant
Tel. 977 845 361
elracodelhort@gmail.com
LA SELVA DEL CAMP

ACTIVITATS DE LA LLAR DE JUBILATS, 4T TRIMESTRE 2016

■ María Mestre Mestre

El dijous dia 20 d'octubre vam anar, un bon grup del poble, junt amb altres companys de la Comarca, a l'excursió que organitza el Consell Comarcal cada any. Aquesta vegada vam visitar la Central Nuclear d'Ascó, amb un guia local, que ens va fer unes explicacions molt interessants i entenedores de tot allò tan immens i complicat.

En sortírem força satisfets i una mica cansats de caminar per aquells espais tan immensos. L'esmorzar i el dinar van ser al Restaurant d'Ascó, molt complert i abundant per tal de poder tornar a estar en forma i gaudir de l'energia per una altra empenta.

També vam visitar la Reserva Natural de Sebes, molt interessant, amb aquells cavalls de la Camarga tant macos i aquelles cigonyes blanques tant majestuoses.

Vam passar un dia molt agradable junt amb tots els companys que cada any ens anem trobant dels diferents pobles. Arribàrem força tard a casa. No passa res, tots estem jubilats!

El diumenge 12 de novembre vam celebrar la Festa de la Castanyada al nostre local. Una mica més tard del que seria normal, la raó és que aquest cop ho vam celebrar a l'hora de dinar, i com és natural, per la Festa de Tots Sants gairebé tots tenim la família a casa, però no passa res. Però com que en aquesta associació tot es fa consultant els socis/es i alguns diuen que per sopar no s'ha de menjar massa, s'intenta respectar la voluntat de tots.

El dinar va anar d'allò més bé. Ens el va servir el Restaurant de Ca la Peirona: una bona amanida i una bona cassola de vedella amb rovellons. No va faltar el cava i les postres obligades de panellets, castanyes i vi ranci.

La secció cultural del dinar:

- La Carme Abelló va recitar la poesia, molt encertada per aquesta festa de la castanyada, del Trobador Català.

- La Maria Mestre, una servidora, va recitar també del Trobador Català, la Cadernera. La poesia és molt petita, com la seva protagonista.

- El Pasqual Torruella va portar l'equip de karaoke, ja que a ell li agrada molt la música i cantar, i entre tots vam fer el que vam poder. De cantar no vam cantar massa, però riure, sí que vàrem riure molt...

Com hem explicat, va ser una festa molt maca i agradable junt amb uns nous companys vilaplanencs/es que van venir per primer cop, joves, encara que jubilats, molt joves (almenys al costat de la majoria). Això sí, tots bens amics.

■ ■ ■

VIGILEU QUÈ US VOLEN FER SIGNAR QUAN TRUQUEN AL TIMBRE!

■ Teresa Serra

Els passats 10 i 11 d'octubre van passar per tot el poble unes persones que es presentaven com a treballadors d'ENDESA, demanat de signar la documentació per l'imminent canvi de comptador de la llum (d'analògic "vell" a digital).

Bé, si us ho van fer com a casa, demanaven una factura i el número de compte bancari.

Després us devien presentar una sèrie de documents, com si fos el contracte del nou comptador, i us van demanar que els signéssiu.

En realitat, però, sapigueu que això era una **"semi estafa"**, ja que aquesta gent no eren d'ENDESA, sinó d'una empresa col·laboradora. Són bàsicament electricistes i el nom de l'empresa és REPARALIA, servei OKLLUM .

El que vau signar és un contracte anual de manteniment de 34,95 €, del qual no us en van parlar.

Com molts ja heu comprovat, quan canvien el comptador no et fan signar res de res. Si és dins de casa només truquen per avisar del que estan fent i, si és al carrer, ni te n'assabentes.

És clar que no eren de la companyia elèctrica, ja que van demanar una factura i el número de compte, quan Endesa ja ho té. La companyia només els ha pogut subministrar un llistat bàsic de clients, a fi efecte que puguin captar-ne de nous. Aquest import us vindrà, en principi, cobrat com un servei més d'Endesa.

Bé, **ara la solució** per aquells que vulguin anular aquest servei:

El primer que vaig fer, quan la mare en va explicar el tema, va ser trucar al telèfon de servei al client **800 76 09 09** i els vaig explicar tot el que havia succeït. No els va estranyar gens, fins i tot l'operadora es va avançar amb el nom d'aquesta empresa de manteniment.

L'operadora va fer tots els passos per tal que al contracte de subministrament no hi hagués cap canvi ni afegits i que romangués com havia estat fins aleshores. Em donaren un número d'expedient de la queixa i demés tràmits efectuals. Fa 15 dies rebíem la confirmació per escrit.

Per assegurar, però, la conclusió de tot el tema, vigileu què us carreguen al banc i si encara hi ha algun problema teniu 2 mesos per retornar el rebut i demanar que ho arreglin.

Ja sé que no són gaire diners, però estaríeu pagant un servei que segurament mai fareu servir i que, a més, heu contractat amb un engany.

■ ■ ■

ELS JOVES, COM HO TENEN?

■ Leo d'Kastro

Ja sé que hauria de reflexionar sobre coses relacionades amb la gastronomia, i que no m'hauria de ficar amb albergínies", però aquesta vegada em ve de gust parlar sobre una altra cosa que em preocupa, l'educació, la preparació del nostres joves per a la vida, per al futur.

Fa uns mesos, un diumenge, em van venir a dinar dos matrimonis. Un d'ells portava dues filles d'uns divuit, dinou, vint o vint-i-pocs anys. L'altre, una nena de semblant edat i un xicot que semblava ser un nuvi o com ara es digui. Havíem fet arròs negre i va resultar que els vuit el van demanar. Em vaig acostar a la cuina i vaig comprovar que només quedaven quatre racions. Quan ho vaig dir als clients, immediatament els quatre grans, els pares, van dir que ja menjarien una altra cosa; mentre, els joves, agafaren els seus mòbils i feren veure que allò no anava amb ells. Així que van ser els quatre angelets els que es van cruspir les quatre racions d'arròs. Ni tan sols el possible "futur gendre" va fer el mínim gest, cosa que li hagués donat uns puntets respecte als seus "futurs sogres".

Jo no em vaig poder estar de comentar-los que quan jo era jove, la cosa anava diferent: haguessin sigut els grans els que s'haurien menjat l'arròs i una de les mares em va contestar: És que nosaltres som molt bona gent!

Jo vaig pensar: Cony, els meus pares també ho eren de bona gent, però no crec que tot això tingui res a veure amb la bondat.

Últimament estic sentint notícies que els pares es queixen dels deures que posen als nens, i estan molt preocupats per "*l'estressament*" de les criatures.

També he sentit que no sé quina marca de mòbils, traurà un model que no necessitarà que el carreguis, ho farà sol, amb el qual li trauran als petitons una de les poques preocupacions que tenen, quedar-se sense bateria. Sovint, m'encarreguen taules els dissabtes o diumenges per X persones, i després vénen X menys un o dos, i és que resulta que els jovenets estan encara dormint, destrossats per la feinada de la nit anterior.

Jo tinc el costum de fer el compte a mà, i fer les sumes sumant. De tant en tant se m'acosta algun petit i em pregunta: És que no tens calculadora?...

Totes aquestes petites coses em fan pensar que ho estem posant molt fàcil perquè vingui gent d'altres cultures, molt més acostumada a l'esforç de cada dia, a treballar-se cada fesol que es menja, i que ens destrossin el nostre país de les meravelles. I no seran precisament els de Madrid.

■ ■ ■

PETIT d'kastro
www.facebook.com/petitdkastro
PLAÇA de L'ESGLÉSIA i de L'AJUNTAMENT de VILALLONGAdelCAMP - teléfon977840939

VIALMA SAT
Esclofolladora d'avellanes
Jaume Salvat Salvat
C. Major, 14
43380 VILAPLANA
Tel. 977 81 50 13
c.e: salsa@maptel.es

Raval Santa Anna, 47 43201 **REUS**
Tel. 977 342 832
mata@llauneria.com

SENTENCIADES I EXECUTADES A L'EDAT DE 100 ANYS "1916 - 2016"

■ Andreu Vernet Martí

Si, parlem de les construccions annexes al llarg de la carretera que van fer possible el seu traçat, per unir els tres pobles amb la capital de Reus.

Els Banús, nissaga d'empresaris naturals del Milà, constructors del complex actual «Puerto Banús», van ser també els encarregats de fer la «nostra» carretera que avui ha passat a dir-se T 704 essent ja de «molts».

Inaugurada el 1916 al pas per l'Aleixar, prèviament el pont estava enllestit abans del 1900 i és l'únic conservat original de la primera construcció superant el conflicte armat tot i que s'havia preparat amb càrregues explosives.

El de Vilaplana, tal com diu l'article de la pàgina 9 del número 6, va ser dinamitat i volat.

L'aiguat del 1994 es va endur el de Maspujols i el de Pastorets (que en realitat és un desguàs per a drenatge de la carretera) dóna la impressió que l'hauran d'allargar. Esperem que la Diputació conservi la fita del terme, de pedra treballada, on llegim L'ALEIXAR – RIUDOMS.

Al traspàs de la via del tren s'està construint el tercer pont (havent-se d'enderrocar els altres dos) i d'alçada considerable per voluntat de RENFE.

Tornant al pont de l'Aleixar, avui vell, podem observar a nivell del nou, la magnitud i bellesa de la construcció pel seu disseny i la noblesa dels materials emprats.

En la seva construcció sabem que hi va treballar el Quim ermità en qualitat de manobre aleixarenc que va immortalitzar el pintor J. Mir.

Havent-se retirat la instal·lació elèctrica destinada a volar-lo se sap que l'Agustí "Gertxo", veí aleixarenc, se'l va endur i més endavant va fer una més bona funció al ser emprat per a formar part del cablejat per enllumenar el temple.

Del 1914 al 21 la construcció va arribar fins a la Mussara i per cobrir el desnivell es va emprar molta pedra en marges i malecons que a la vista està. El Mateu de Maspujols i el Joan «Marrill» de l'Aleixar hi treballaren com a mestres de la pedra i es conserva una masseta de fer «matxaca» utilitzada allí.

El traçat de la carretera anava dividint els horts i va ser necessari construir sifons que, en aquest cas, són esveltes obres de pedra treballada. La fotografia, feta a l'alçada del pont de Pastorets, dóna motiu al títol que encapçala l'escrit.

El 1964, s'enquitrana (així ho diem) la carretera sense modificar el traçat ni l'amplada i encara som a temps d'anotar a la memòria els noms puntuals del paisatge observats des de la imperial del mític HISPANOSUISSA model 40-50 de la Òmnibus Vilaplanense. La toponímia del recorregut, passa a la història.

Quan perdem de vista coses entranyables degut al progrés o robatori de pedra dels malecons ens queda a la memòria popular, entrant a formar part d'una petita anècdota necessària per sumar a la història del nostre país.

(pàgina 13 de Lo Pedrís 53)

La cita de diverses dades no contrastades s'han obtingut de la memòria popular.

Novembre 2016

■ ■ ■

LA TOPONIMIA DEL RECORREGUT

Els noms popularitzats, encara vigents alguns d'ells, sortint de Cal Botella fins a Vilaplana són:

Cal Botella
(Carrer Sant Joan de Reus)
Plaça de les Oques
Cal Busquets
El manicomi
Les parcel·les
El Mas de les Ànimes
La barraqueta
L'empalme
La pujada del pont del tren
El pont del tren
La pujada del Fernando
El pont de Pastorets
El pont de Maspujols
L'olla
Els tombs de Maspujols
El tomb del Pelat
La punta
La pujada dels arbres
La pujada del cementiri
Els pedrissos
La Casa Nova
Els pouets
L'era
L'Aleixar
La creueta
El pont
La pujada de Sant Blai
El tomb del garrofer
La recta del camp de futbol
El camp de futbol
La bassa de Sant Blai
Això el millonari
Els fitarals
El pont de Vilaplana
Vilaplana

2a. CRONO-URBANA VILAPLANA 2016

■ Dolors Sentís

Com l'any passat, aquesta activitat de la festa major, va aplegar a grans i petits. Diumenge a la tarda, per cert, esplèndida de temps, l'Ampa de l'escola Cingle Roig i el grup de bicis Viciplana, vam tornar a muntar una crono pels carrers del poble, digne d'un Tour de França. Els petits van xalar de valent amb les ziga-zagues del circuit al parc de la Planeta, fins i tot dos participants anaven amb bicis sense pedals; engrescats pels més grans, no van voler perdre's la cursa. Als adults, enguany els ho vam posar difícil, si més no costerut. Gran premi de muntanya al capdamunt del cementiri de Vilaplana, com esbufegaven!!!

Tots vam passar-ho d'allò més bé. Els amics i familiars animaven als concursants per tot el carrer de les escoles fins al pàrquing de la Planeta. Les mares de l'Ampa portàvem el control del crono. Els amics de Viciplana van muntar la gincama, gràcies a tots. Gràcies també als que d'una manera o d'una altres vau col·laborar a controlar el circuit, tallar la carretera, vigilar els cotxes... Vam acabar la festa amb xocolata i coca per a tots els participants. Entre riure i riure, vam repartir els premis:

INFANTIL:

1r. Miquel Sans
2n. Roger Portal
3r. Biniam Paba

ADULTS:

1r. Edgar Bonet
2n. Andreu Olesti
3r. Pere Moya

ADULTS FEMENÍ:

1a. Aída Salvadó

I tots els petits dels 2 als 12 anys, van tenir medalla, per l'esforç i la valentia que van demostrar i les ganes de participar, que és el més important.

Fins l'any vinent!!! No deixeu d'entrenar!!!!

■ ■ ■

CASAL Vilaplanenc

C. Casal, 3 - 43380 **VILAPLANA** (Baix Camp)

El preu d'un somni

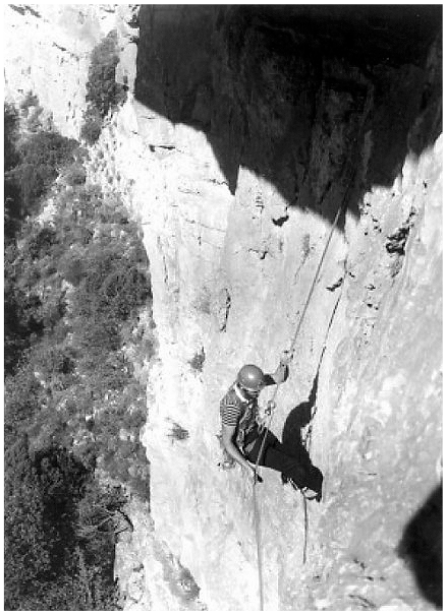
■ Pep Farré Sanfeliu

Si hagués de citar un indret que reflectís l'essència paisatgística, l'esperit de les Muntanyes de Prades, aquest seria la Mussara. L'enigmàtic despoblat i els seus encontorns s'erigeixen com l'ànima d'aquesta serralada prelitoral. Un nivell per sota, els cingles de la Gitana, amb la **Font del Roure** com a doll de referència, configuren una escola d'escalada xapada a l'antiga. És allà on el novembre de 1985, tot just fa trenta anys, s'obria una via emblemàtica, buc insígnia de l'escalada en aquestes contrades. El seu nom conserva un hàlit suggerent: ***El preu d'un somni***.

El nom és una clara al·legoria a l'esforç dels seus aperturistes: "El preu d'un somni". Certament, val la pena escalar aquesta bellíssima via i somiar coses impossibles, de les quals mai no podrem prescindir. (Jané, J. Escalada clàssica a les Muntanyes de Prades)

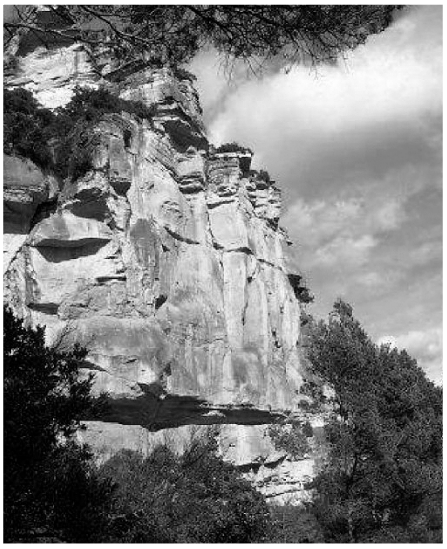
El petit llogarret annexionat l'any 1961 a **Vilaplana** contempla, des dels seus 990 metres d'altitud, tota l'amplitud del Camp de Tarragona i la Costa Daurada. **La Mussara** és, doncs, el millor balcó del Baix Camp, i el mirador que dóna nom a les zones d'escalada que l'envolten; tant a les situades vora el poble, com a la majestuosa cinglera que s'estén des del barranc de les Tosques fins a la font del Roure. Aquesta darrera franja rocosa és coneguda entre els escaladors locals com els "cingles de les antenes" (en referència als repetidors de televisió que –què hi farem!- coronen barroerament la muntanya). També se'ls anomena els cingles de la font del Roure o, senzillament, "les parets", en contraposició als petits i més modestos sectors que es reparteixen entre el poble i les proximitats del refugi.

Tot i que al final tothom posava cullerada a tot arreu, hi ha zones tradicionalment colonitzades per col•lectius d'escaladors geogràficament pròxims (Jané J., Escalada clàssica…). Per proximitat i assiduïtat, la Mussara sempre ha estat territori reusenc. La primera via que s'hi va obrir fou ***Atlàntida*** (1979),

Jordi Gasset rapelant el primer llarg (1985). Col·lecció J. Gasset

de la mà de Josep Maria Duran i d'**Anton Queralt**, un jove que havia de convertir-se en el principal pioner de l'escalada a la zona. En aquella època, Queralt també freqüentà aquell jaciment de roca verge que es preparava, en fase latent, per revolucionar els voltants de **Siurana**. Allà hi reforçaria el seu bagatge aperturista amb algunes aportacions destacades, com l'***Esperó Primavera*** (junt a Josep Maria Toset i Jordi Coll) i la via ***Isabel*** (en solitari), al camí de la Trona. No obstant això, aquest escalador reusenc tingué una clara tirada cap a la Mussara. Fent cordada amb Carles Ugido i Miquel Capdevila, Queralt va

El sector Taronja. Font climbeastwood.blogspot.com.es

participar en les posteriors novetats mussarenques, a saber les fissures ***Roure***(1982) i ***El gat*** (1984). És, però, l'any 1985 quan l'ampliació del grup inicial format al voltant d'Anton Queralt donarà un impuls definitiu a la zona. Amb la participació de Jordi Padrell i Jordi Sans arriben noves vies que aprofiten les línies més evidents, sempre en el pany de roca més pròxim i visible des de la carretera. Així apareixen ***Formiga, Laia, Esperó de l'Alba*** o ***Esperó de Tardor.*** Però hi havia un altre esperó que calia arrabassar. No donava nom a cap via, sinó al vèrtex de roca que connectava el primigeni **sector del Roure** amb una nova dimensió. **L'Esperó del vent** s'obria a parets inexplorades que convidaven a somniar. La primera i més imponent de totes era la que, per la seva tonalitat, rebria un nom simple i incontestable: **la paret Taronja**.

Revirat a ponent i abocat sobre la població de **Vilaplana**, aquest mur calcari de colors càlids destaca tant per la qualitat de la seva roca com pel gran ambient que ofereix. Esperons, sostres i diedres fissurats donen vida a una geometria vertical d'inspiració cubista. Aquesta estructura unida a la gran verticalitat dels itineraris li confereixen, tot i no sobrepassar els 90 metres d'alçada, unes característiques que ens apropen a les sensacions d'una gran paret.

L'any 1985, els reusencs **Anton Queralt i Jordi Gasset** van decidir-se a inaugurar aquell pany de roca amb una via de recorregut lògic, però ambiciosa en atacar pel bell mig de l'espadat. Amb la participació de Miquel Capdevila, Josep Maria Abat i dels germans Siscu i Pere Alegre, el dia 24 de novembre van culminar una primera ascensió tot traçant una ruta semiequipada que incloïa dos trams d'escalada artificial. Era ***El preu d'un somni***, una via destinada a convertir-se en la gran clàssica de La Mussara. Lluïda escalada de fissures, atlètica i amb gran ambient. És una de les primeres vies obertes sobre els cingles calcaris de la Mussara. Aconsegueix concentrar diferents estils en pocs metres de recorregut. (Jover, J. Catalunya Vertical)

Amb gairebé 100 metres d'altura, ***El preu d'un somni***, 5+/Ae (7b) és una

Anton Queralt instal·lant la 2a reunió (1985). Col. J. Gasset

línea elegant, aèria i variada, que solca tot de plaques, diedres i esperons. El seu passatge més característic és l'atlètic sostre que cal superar en abandonar la feixa transitable que, a l'alçada de la primera reunió, marca horitzontalment tot aquest mur. Per arribar-hi cal recórrer el primer llarg, un tràmit exigent que ens condueix a l'esmentada feixa. És allà on, per superar el pas clau, haurem d'optar entre l'ús dels estreps o bé la superació en lliure, mitjançant una explosiva secció graduada de 7b. La tercera tirada, la de més qualitat, transcorre per un magnífic i agradable diedre "marca de la casa". I per finalitzar, una fissura ampla ens aproxima al tram més aeri del recorregut, una travessa de gran ambient (Ae o 6c) acabada en un esperó que mena directament al cim. Tot plegat, un recorregut a completar en unes escasses tres hores.

En els darrers trenta anys, ***El preu d'un somni*** ha vist com proliferaven els itineraris al seu voltant; com l'escalada esportiva donava un gran impuls a **La Mussara** en qualitat d'escola d'escalada i com també, amb el temps, les seves parets veien disminuïda l'afluència, desviada cap altres sectors més a la moda. En tot aquest temps també la pròpia via ha estat objecte d'alteracions. Semiequipada amb espits, originalment s'hi feia recomanable l'ús de tascons i, fins i tot, d'un ganxo per superar el primer tram d'artificial. En l'actualitat la trobarem completament reequipada, o més aviat domesticada –potser amb excés d'assegurances i "sikadur". No obstant això, ***El preu d'un somni*** conserva la seva fesomia de petita escalada d'estil clàssic. Recórrer els seus llargs ens revela, en cada moviment, que hi ha somnis als que no es pot posar preu.

* *

(17 de novembre de 2015, http://www.algunesviesbones.com/el-preu-dun-somni/)

■ ■ ■

PASSEJADES PER VILAPLANA (EDICIÓ BICICLETA DE MUNTANYA) ANADA A MAS D'ANGUERA

■ Dolors Sentís

Sortim del poble per la carretera que porta a la Mussara. Trobem un trencall a mà dreta, amb un cartell de color verd que ens indica el camí cap a Mas d'Anguera, l'agafem.

Iniciem una pujada amb molt de pendent i mantinguda, en un camí en bastant bon estat. A vegades planeja, però durant poca estona.

Anem trobant a dreta i esquerra camins que porten a trossos, sempre seguim el camí més ample. Després d'un revolt de 180 graus i una pujada considerable, arribem a un encreuament de camins. El que surt recte estretet tipus senderó, porta a la Font del Llop; i el que segueix a la dreta continua essent ample, l'agafem. No ens podem perdre, ja que arribats a aquest punt hi torna ha haver un pal indicador amb cartells de color verd.

A poc a poc el camí que hem agafat ample, es va fent més senderó, però sempre bastant planer i ciclable quasi fins al final. Arribats a un punt en que trobem unes roques mal posades per passar-hi amb bici, ja som al camí que s'agafa des de la carretera i porta al Mas d'Anguera, per on passen els cotxes.

Aquesta pista, si la seguim cap a la dreta, en direcció la Selva, ens porta en pocs minuts a l'Ermita de Mas d'Anguera, on podem fer un descans de la forta pujada.

Per fer la tornada, ho podem fer pel mateix camí, o bé continuar la pista que ens porta fins la carretera de la Mussara i baixar fins a Vilaplana.

Sortida de bici de muntanya, curteta però intensa. Bona pedalada!!!

Marta C.
Estilista
C/ Dr. Fleming, 9
Tel. 661 359 418
43380 VILAPLANA

EXCAVACIONS I TRANSPORTS
MIRALLES
JOSEP M. MARINÉ MIRALLES, S.L.
Carrer de les Creus, núm. 2
Tels. 977 816 489 - 610 282 029
43356 A L F O R J A

GAUDÍ
Centre de Reconeixements
Màdics - Psicotècnics
Permisos de conduir i armes
Certificats mèdics d'aptitud esportiva
Certificats mèdics oficials
Passeig Sunyer 18 Baixos
43202 REUS
Telèfons 977 11 54 11
977 75 66 57
www.centresmedicsbonet.com
reus@centresmedicsbonet.com
Tramitació gratuïta de la renovació del permís de conduir

OSTEOPOROSI I ACTIVITAT FÍSICA

■ Pep Chaparro

No només es tracta d'un element dur que fa de carcassa al nostre cos per mantenir-nos drets, protegir òrgans i mantenir la nostra estructura. L'os és un teixit amb molta vida al qual, entre altres, es formen cèl·lules sanguínies i del sistema immunològic.

Està en remodelació contínua, compta amb unes cèl·lules que creen os (osteoblasts) i amb altres que n'eliminen (osteoclasts) per tal de ser renovat constantment. Durant la joventut l'activitat dels osteoblasts és superior a la dels osteoclasts amb el qual el creixement del nostre cos està plenament garantit. Acabat el nostre desenvolupament corporal, aquesta activitat cel·lular s'equilibra, i durant la maduresa comença a ser major l'activitat osteoclàstica amb la conseqüent pèrdua de massa òssia.

Aquesta disminució de massa òssia és coneguda com a osteoporosi per l'augment de la porositat de l'os que comporta.

L'osteoporosi es relaciona amb l'edat, es desenvolupa en l'envelliment i afecta amb major percentatge el sexe femení. La seva importància recau en el gran risc de fractures i les greus conseqüències que impliquen. És l'activitat física una de les diverses accions adreçades a una intervenció, tant preventiva com terapèutica.

Els objectius són l'augment de la densitat de massa òssia i millores a nivell neuromuscular, com són la coordinació, l'equilibri i els reflexos, en detriment del risc de caigudes. Per a la consecució d'aquests objectius es tenen com a eines de tractament més eficaces el treball d'impacte (exercicis on calgui córrer, saltar...), seguit de l'exercitació de la musculatura; s'obtenen resultats positius amb altres alternatives físiques (treballs de resistència aeròbica sense impacte com nedar, caminar...), però amb un efecte menor que les anteriors.

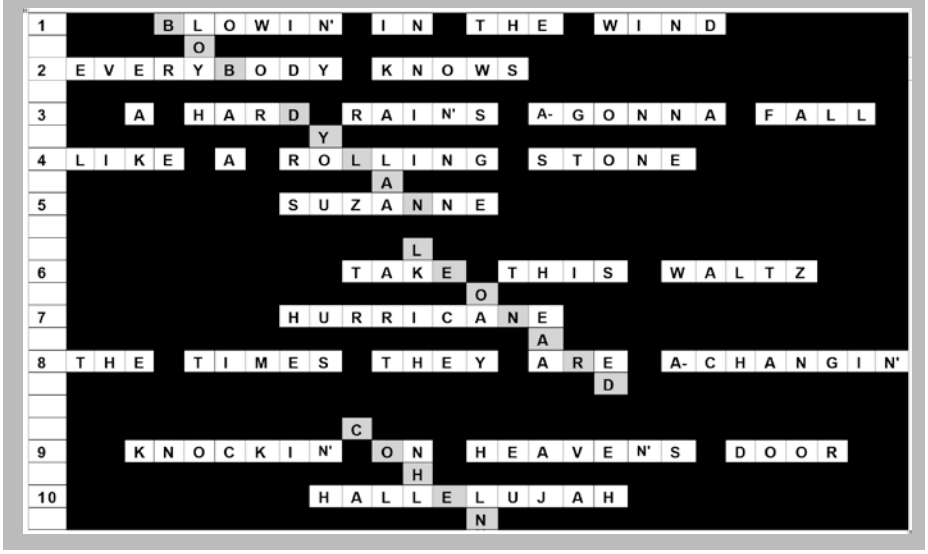
L'activitat física té una incidència directa sobre el teixit ossi a través de les tensions provocades en l'os durant la realització de l'exercici físic. L'acció d'aquestes càrregues provoca una reorientació de les trabècules per adaptar la seva massa i la seva arquitectura en la direcció principal de les càrregues. En absència de càrrega mecànica, l'os s'atrofia.

Resumint, a l'igual que la musculatura, el creixement de l'os s'estimula mitjançant l'activitat física. Per arribar a l'envelliment amb un bon índex de massa òssia cal fer un bon treball físic des de la infantesa i joventut mentre el ritme de producció supera la pèrdua de densitat. Tenint en compte que la producció d'os té lloc amb l'estimulació mitjançant la demanda de càrrega, l'activitat física més adequada serà la que suposi un major impacte, com ara esports que suposin córrer i salts (footing, voleibol, basquet, futbol, tenis...) practicat sempre tenint en compte la situació, característiques, edat, patologia prèvia i actual de cada un i realitzat, preferiblement, sota la supervisió professional.

Cal destacar, però, per una banda, que l'exercici físic no evita la pèrdua de massa òssia però sí que la redueix, i per una altra banda que la importància de l'activitat física és com a teràpia complementària d'altres tractaments, i no com a única solució a la malaltia osteoporòtica.

■ ■ ■

PASSATEMPS
Solució

FORN DE PA I PASTISSERIA
Llaurado
PA CUIT AMB LLENYA
Avgda. Dr. Vilaseca, 10 Avgda. Joaquim Mir, 11
Tel. 31 54 52 Tel. 81 50 04
REUS L'ALEIXAR

L'esparver
Restaurant
C. de l'Era 14 - VILAPLANA
Tel. 977 815 223 - 655 834 157
www.esparver.com
/EsparverRestaurant

iuca
TALLES GRANS
C/ major, 12 - REUS, 43201
tel. 977 342 498
iucamodatg@gmail,com

FRANCO, VICTÒRIA, REPÚBLICA

■ Andreu Vernet Martí

Sota aquestes sigles s'iniciava una exposició cultural de la història recent a casa nostra.

Visitada en dues ocasions puc opinar que les estàtues situades al carrer van ser motiu d'observació havent fet ja el recorregut intern del centre cultural El Born. Puc assegurar que complien labor pedagògica combinada amb els temes de l'interior, podent descobrir la diferència de la representació republicana o feixista segons anaven despullades o vestides les senyores que enlairaven el braç dret o esquerra.

Altre cosa va ser el majestuós cavall amb el cavaller decapitat en privat, escarnit i ultratjat en públic i trinxat a terra. El primer impacte em produeix sorpresa, seguint el rebuig per arribar a l'odi.

Em pregunto el perquè i reculo el pensament fent ús de la memòria dels episodis vigents per justificar l'acte de trinxament, aparentment vandàlic.

Situat a la Barcelona dels 50 i ubicat a la «Avenida del Generalísimo» durant una desfilada militar. Al llarg de la Diagonal i a cada terrat de totes les cases es veuen dues gorres de plat de color gris (el més vistós durant la llarga nit) i al costat i per l'espatlla els canons del seus «maraugosos» que sobresortien.

Un flamant «Rolls Royce» que lliscava lentament pel paviment a l'interior del qual s'intuïa que hi anava el dictador. El soroll de la cavalleria mora que embolicava l'auto apagava el rumrum dels camions. Davant un escamot del Requetè amb polaines altes i boina roja obria pas, a peu, a la comitiva.

Situat en un altre escenari, al pati d'armes del castell de Montjuïc, observo el cavall i cavaller presidint l'espai majestuosament, recordant al poble el poder de les armes precisament allí on ell havia assassinat al President. L'alcalde Porcioles, lerrouxista declarat, l'havia collocat allí per commemorar (1963) la «paz de Franco».

Un cop a casa i tornant a la vida real, busco monedes de l'època on veig la cara del general sublevat amb una inscripció en forma d'aurèola on diu «Caudillo de España por la gloria de Dios».

Estirant la memòria veig una comitiva religiosa de quan la seva Espanya (la del dictador) era «Reserva espiritual del catolicismo» i sota tàlem a l'empara del «Nacional catolicismo» el general firmava els «enterado» de les penes de mort que va omplir la geografia de milers de cadàvers encara avui a llocs desconeguts.

Arribant aquí les memòries viscudes i no pas llegides o explicades, la meva opinió respecte al vandalisme d'enderrocar el Dictador ha canviat rotundament.

A l'opinió d'una dirigent política de quan va dir que trinxat a terra és on havia d'haver estat sempre, jo m'hi sumo perquè és el mínim que podia passar-li morint al llit, en contra de les morts dels dos líders europeus amb els quals formava una aliança a tres.

■ ■ ■

CASTANYADA 2016 A L'ESCOLA CINGLE ROIG

■ La castanyera

Ja fa dos anys que baixo de la muntanya i vinc a Vilaplana per a vendre castanyes a l'escola. Les mares dels nens de l'escola fan uns panellets boníssims, embolicadets amb molt de gust, ben presentats, són unes artistes.

Els pares m'ajuden amb les castanyes, em porten un bidó i fan foc per coure-les, he de dir que em queden delicioses.

Enguany les vendes han estat... bé... què he de dir jo… les voldria vendre totes!! Però ja se sap…

Els nens no paren de jugar, ballar i saltar i com que se'ns fa tard… hi ha vegades que m'han de fer sopar per tenir forces per tornar a la muntanya.

Estic contenta de venir a Vilaplana, tot i que és un poble petit, la gent sempre ve a l'escola a treure el cap, a veure què fem… de vegades compra, d'altres no, però tots em fan companyia una estoneta.

Gràcies a tots per la vostra col·laboració i fins l'any que ve!!!!

■ ■ ■

ENS CONEIXEM?

■ Anna Àvila Juampere

Sóc l'Anna, tinc 13 anys i començo una nova secció a *Lo Pedrís*.

Serà una secció oberta on parlaré de diferents temes que m'interessen.

Per exemple, d'animals: m'agraden molt els animals i sempre he lluitat per ells. Quan veig un gos abandonat o un gat que passa gana, em fan patir i no em puc quedar sense fer res. Penso que tothom s'hauria de preguntar: Com et sentiries si fossis tu?

També parlaré dels adolescents, d'aquesta etapa de la vida tan bonica i plena de canvis.

Entrevistaré algun adolescent per donar a conèixer els diferents punts de vista, els gustos, les modes ...

Desitjo que us agradi la secció i que hi participeu!!

■ ■ ■

Genís Torres Aymamí, S.L.

CONSTRUCCIONS I OBRES

Carrer Major, 60
Tel. 977 81 51 29
43380 VILAPLANA

EL PULSÒMETRE

BAIXA

Baixa l'arbre de Nadal. Un any més el consistori sembla poc preocupat pel fet de tallar un pi i posar-lo com a arbre de Nadal a la Plaça de la Vila.

Molts municipis del nostre país ja fa molts anys que van abandonar aquesta pràctica per no fomentar entre la població la tala massiva de petits pins per guarnir les seves llars. Una tala que any darrera any pot arribar a fer estralls al bosc.

Les institucions haurien de ser sempre les primeres a donar exemple.

PUJA

Puja el llibre ***Vilaplana: aproximació a la seva història, costums i tradicions*** de Mariana Vernet.

El llibre presentat el passat octubre és un bon recull dels fets més significatius de la història de Vilaplana i una nova font de referència per a tots aquells que vulguin indagar en el nostre passat.

A L'ESCOLA FEM AMETLLES GARRAPINAYADES

■ Classe d'Educació Infantil i de Cicle Inicial

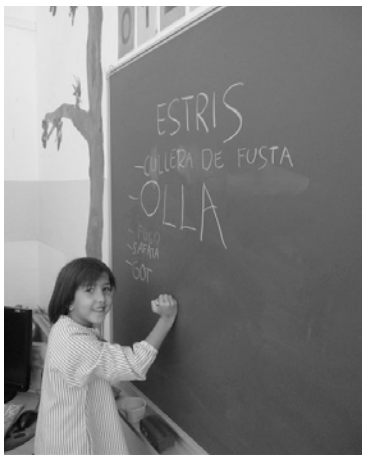
Els nens i nenes de la classe d'Educació Infantil i de Cicle Inicial vam fer ametlles garrapinyades amb l'ajuda de l'avi Manolo.

Primer vam trencar les ametlles que havia portat el Josep amb una màquina que ens van deixar.

Després vam separar les ametlles senceres de la closca i ja va començar el procés que us explicaran els nens i nenes de Cicle Inicial amb la recepta.

Ens ho vam passar molt bé i eren boníssimes!!!

Gràcies avi Manolo!!!

TALLER DE CUINA: LA RECEPTA

RECEPTA: AMETLLES GARRAPINYADES

INGREDIENTS

- ATMELLES
- SUCRE
- AIGUA
- CANYELLA
- PELL DE LLIMONA

UTENSILIS

- FOGÓ
- OLLA
- GOT
- CULLERA DE FUSTA.
- SAFATA

ELABORACIÓ

POSEM LES AMELLES, EL SUCRE, LA CANYELLA, LA
PELL DE LLIMONA I ENCENEM EL FOC
HO REMENEM TOT FINS QUE L'AIGUA
S'EVAPORI I TRAIEM LA PELL DE LLIMONA I
LA CANYELLA. QUAN EL SUCRE S'ENGANXI A
LES AMELLES, LES TREIEM I LES POSEM
EN UNA SAFATA I LES SEPAREM
PERQUÈ NO S'ENGANXIN. APAREM EL FOC
ESPEREM QUE ES REFREDIN UNS
10 MINUTS
JA ENS PODREM
MENJAR!!!!!!!!! BON PROFIT

Josep M. Cardona Rodriguez
INSTAL·LACIONS I SERVEIS
C/ Doctor Mallafrè núm 22
43380 **VILAPLANA**
e-mail: instaljmc@yahoo.es - Mòbil 664 001 318

pintura decorativa
Alvar Juanpere Olivé
Sant Tomàs, 60 - Tel. 977 34 29 85
43201 **REUS**
Plaça de les Províncies, 1
43840 **SALOU**

LA FRESCA

Dibuixem

LA TARDOR

☐ P3 MAKSIM

☐ P4 ADA PABA

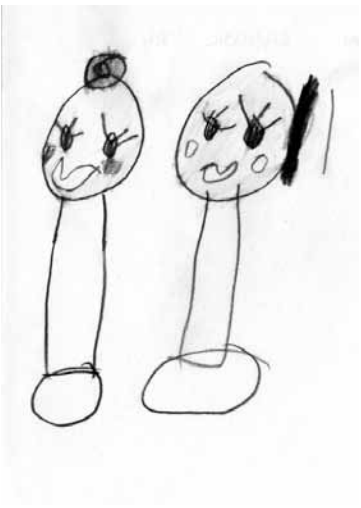
☐ P4 EÇKWE GIRALDO

☐ P4 LAIA MUJICA

☐ P4 MARC FERNANDEZ

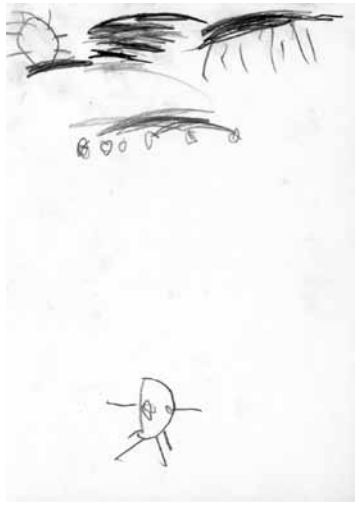
☐ P4 SORAYA SADOOK

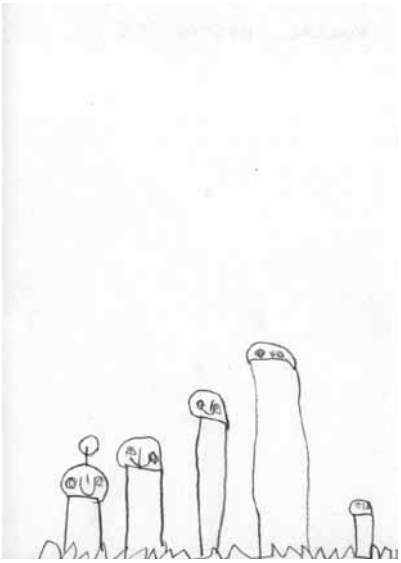
☐ P5 ARLET ENGUITA

☐ P5 ELNA SARDÀ

☐ P5 JOSEP TOST

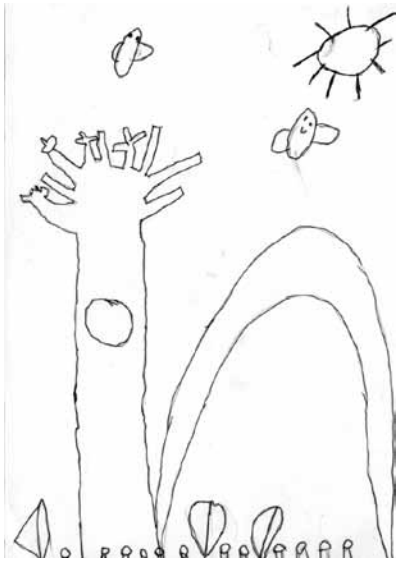
P5 MARÇAL MESTRE

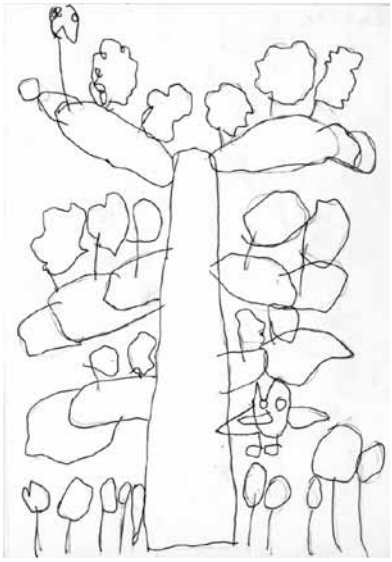
P5 PAULA OLESTI

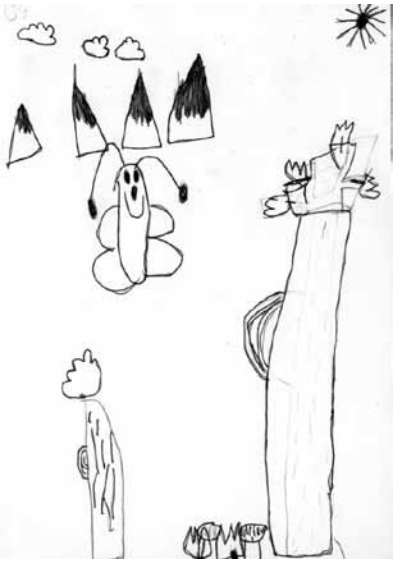
1r ALEXIA

1r ISONA

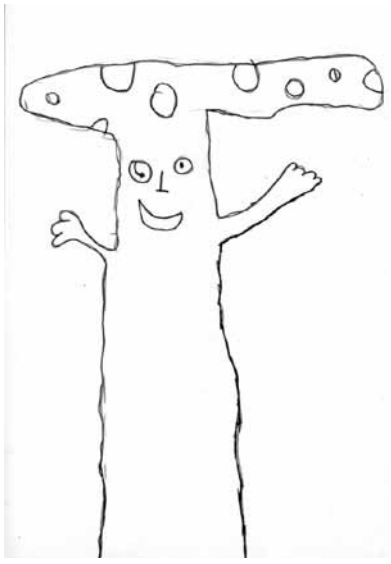
1r LEO

1r MICHAELA

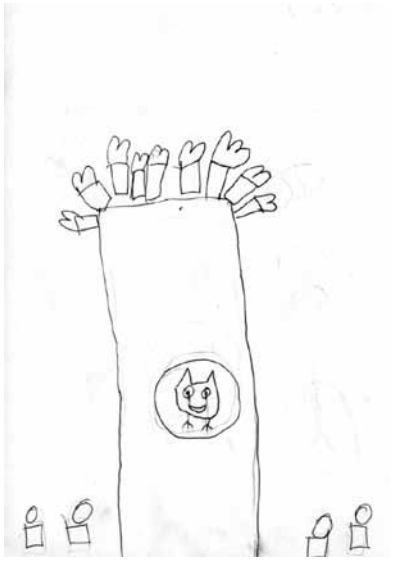
1r MOHAMED

1r ROC

2n AZAHARA

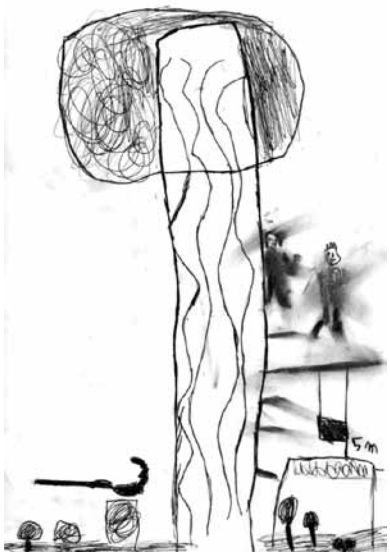
☐ 2n CLÀUDIA

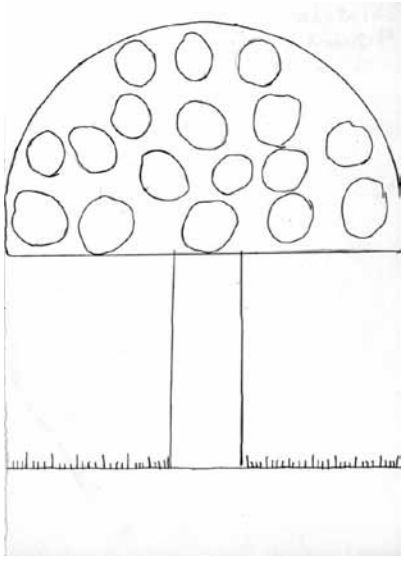
☐ 3r CRISTIAN

☐ MARTÍ 7 anys

☐ ARNAU 8 anys

☐ CRISTIAN 8 anys

☐ ROGER 8 anys

☐ YASMINE 8 anys

☐ AISHAPABA 9 anys

☐ SÍLVIA 9 anys

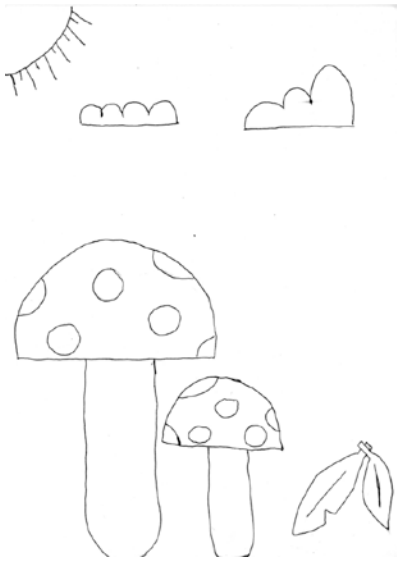
☐ **ANNA TODÓ 10 anys**

☐ **IRMA 10 anys**

☐ **SILVIA F. 10 anys**

☐ **TECLA 10 anys**

☐ **BINIAM 11 anys**

☐ **HILINA 11 anys**

☐ **MARIONA 11 anys**

Fe d'errates

En el passat número per una erràda involuntària, van deixar de sortir els noms de dos alumnes amb els seus dibuixos, motiu pel qual els tornem a publicar correctament. Us demanem disculpes.

☐ **CRISTIAN 9 anys**

☐ **QUIM ALBI 10 anys**

CUINETES

CÓC RÀPID

■ Dolors Sentís

Ingredients per una plàtera de forn gran:

- 6 ous
- 2 iogurts de llimona
- 5 mides de iogurt de farina
- 4 mides de iogurt de sucre
- 1 mida de iogurt d'oli d'oliva
- 1 polsim de sal
- 2 sobres de llevat químic (30 gr.)
- Preescalfem el forn a 180 graus, dalt i baix.

En un bol per poder batre, anem posant tots els ingredients a poc a poc, cada vegada que n''afegim un de nou, l'anterior ha d'estar ben batut. La farina millor la passem pel tamisador (sedàs), els anem afegint menys el llevat.

Quan està tot ben remenat, untem amb mantega tota la plàtera i ho espolsem amb farina, o bé, la folrem amb paper de forn.

Finalment afegim el llevat i tornem a batre-ho tot junt, ho aboquem a la plàtera i cap al forn uns 35-40 minuts. Per a comprovar que està cuit, el punxem amb un escuradents i si surt net, vol dir que ja està llest.

Bon profit!!!

Per cert, la foto de mostra és d'un cóc, però elaborat amb la meitat de tots els ingredients que us indico.

■ ■ ■

ASSOCIACIÓ DE JUBILATS I PENSIONISTES DE VILAPLANA
C. del Casal, 3
43380 VILAPLANA

TALLER DE CUINA • Mariona Quadrada •

CODONYAT I GELEA

■ Mariona Quadrada Monteverde

Les tardes ja s'escurcen i obren el camí de vespres frescos, nítids; la llum comença a canviar de to i se sent l'olor, encara llunyana, de tardor que ens du sorpreses de fruites d'un altre moment, passat l'estiu.

Ens arribem als codonyers vells, cansats de treballar durant l'època de més calor, les branques se'ls dobleguen de tanta fruita com hi ha. A terra ja n'hi ha uns quants, però als dels arbres, els falta un punt encara. Hi tornarem d'aquí a uns quants dies mentre ho preparem tot per fer-ne codonyat.

Anem-hi, senalles i cistells i entre unes quantes mans ja en tenim dos de plens, quasi res, feina i més feina, això sí, gratificada. De vegades s'han de collir un pèl verds i estendre'ls al marbre perquè acabin de madurar, fins que agafin aquell color groc suau ple de pols d'ells mateixos. En aquesta ocasió, però no reposaran, ens hi posem i l'acabem.

Ben rentats d'un en un els introduïm a l'olla grossa, la del caldo de Nadal i els fem bullir, coberts d'aigua, no més de mitja hora. Ara s'han de refredar per poder-los pelar sense cremades i no! L'aigua no la llencem, en farem gelea.

Un cop pelats i tallats, guardem els cors i els tirem a l'olla amb l'aigua de coure'ls, que bullin fins que n'hagi desaparegut la meitat. Amb la polpa fem la barreja amb el sucre corresponent i au, unes quantes hores com si suessin fins que fan força suc i s'emboliquen d'aquella patina acaramel·lada que ens obre el desig.

I ara amb la cassola més ampla dels armaris a coure, foc lent i compte amb les cremades perquè esquitxa. El volem del fosc, d'aquell color de terra amb tons rosats segons la llum! Doncs més estona de bullir, si no ens quedarà de color d'or que també és bonic.

I ja està, ara no val a badar. El fem fi amb la màquina manual o amb els estris que tinguem a l'abast i que ens ho fan més fàcil. I aboquem-lo als motlles o se'ns prendrà a la cassola. D'aquí a uns quants dies estarà llest per tastar, que bo!!

Barregem l'aigua de bullir amb el sucre que li toca i..., al foc fins que arribem a punt de fil. I més motlles, petits, en aquest cas, tassetes, copes, bols, tot s'hi val, així es prendrà abans i la podrem encetar.

Dolços de casa, llepolies amb tot el nostre gust i sentiments a dins. Entreteniments per passar els vespres d'hivern, amb pa torrat, amb formatge, per fer-ne pastissos, per delectar-nos amb allò que tenim a prop i que cada tardor tornem a retrobar.

■ ■ ■

BOB DYLAN – LEONARD COHEN

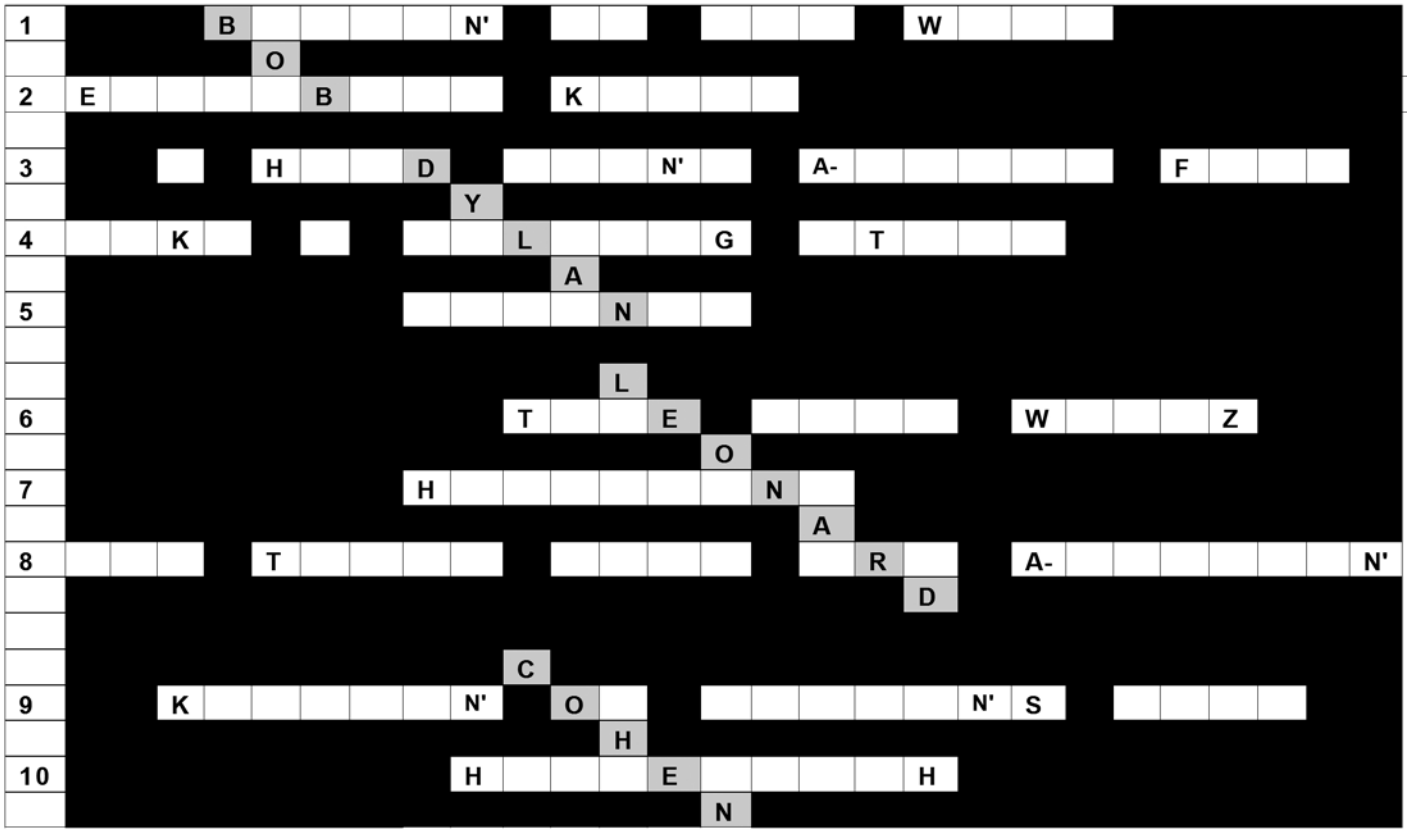
■ F. Mariné

Aquests darrers mesos el món de la música ens ha portat dues notícies ben diferents. Primer ens vam alegrar del reconeixement amb el Premi Nobel de Literatura a Bob Dylan però poc després ens vam assabentar amb tristesa de la mort d'en Leonard Cohen.

Avui els volem ajuntar tots dos en els passatemps i, mentre els recordem i els hi fem un petit homenatge, volem que descobriu deu de les seves cançons més populars. Segur que les heu sentit o cantat moltíssimes vegades.

I, si no les coneixíeu, busqueu-les urgentment!

1. La més famosa de totes i que, des de la seva publicació l'any 1962, es va convertir en un himne de protesta arreu del món. La resposta està en el vent.
2. Tothom ho sap. Cançó que va fer Leonard Cohen juntament amb una de les cantants que sovint l'acompanyava en els concerts fent els cors, Sharon Robinson.
3. Un títol difícil que parla de la duresa de la pluja que caurà. És el que va interpretar Patty Smith a la cerimònia de lliurament del Nobel i a la que Bob Dylan no va anar. I també és probable que fos gràcies a lletres com les d'aquesta cançó -surrealistes i plenes d'imatges poètiques- que se li va fer aquest reconeixement literari.
4. La cançó que va portar la polèmica quan, l'any 1965, Dylan va electrificar el seu grup i va deixar de ser un cantant de folk americà tradicional. Va ser llavors quan, en un concert a Londres, va ser escridassat per alguns dels seus fans que li van dir *Judes*. La revista *Rolling Stone* la va col·locar en el número 1 de les millors cançons de tots els temps.
5. Nom de dona que us dóna te i taronges i que és la cançó més popular de Leonard Cohen.
6. A ritme de vals, L. Cohen va fer aquest homenatge a la poesia de Federico Garcia Lorca. L'altre homenatge que va fer-li, va ser posar el nom de Lorca a la seva filla.
7. Cançó que va fer Dylan el 1975 per a denunciar que Rubin Carter, un boxejador negre innocent, feia més de 10 anys que estava empresonat per assassinat. Va ser alliberat 10 anys després, quan es va reconèixer en un nou judici que havia estat un muntatge de la policia.
8. Els temps estan canviant, ja deia Bob Dylan el 1964. I no han parat de canviar des de llavors.
9. Al western *Pat Garrett & Billy the Kid* apareixia aquesta cançó on Dylan no parava de trucar a les portes del cel.
10. I per acabar, una cançó d'amor de Leonard Cohen amb ressonàncies bíbliques, que amb el temps s'ha convertit en un himme i que ha estat interpretada per moltíssims cantants. Una de les darreres versions ha estat la que ha fet Andrea Motis en clau de jazz.

AGRÍCOLA I SECCIÓ DE CRÈDIT VILAPLANA, S.C.C.L.

Les nostres fonts

Amb el suport de la
Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

Amb la col·laboració de la
Diputació Tarragona

AJUNTAMENT
DE VILAPLANA

LO PEDRÍS